

Glasmagazin Crkve

SLUŽBENO GLASILO SAVEZA BAPTISTIČKIH CRKAVA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Radostan Božić i blagoslovljenu novu 2007. godinu svim čitateljima želi Uredništvo Glasa Crkve

Spoznati istinskoga Boga

«A ovo je vječni život: spoznati tebe, jedino istinskoga Boga, i onoga koga si poslao – Isusa Krista.» Ivan 17,3

U ovo se predbožićno vrijeme češće nego obično srećemo s govorom o Bogu, Božiću, Isusu Kristu. Ali pred okićenim trgovima, prepunim izložima, reklamama u poštanskim sandučićima taj govor ustupa pred zovom potrošnje. Zovu nas u potrošnju i zadovoljavanje naših praznično preobilnih potreba. Kupiti danas – platiti sutra. Uči bez razmišljanja i bez obzira na posljedice u nova zaduženja jer ipak, na kraju – samo jednom se živi!

S druge strane, govore nam kako želimo postati društvo znanja. To je naša vizija. To je naš put u Europu. To je naš doprinos suvremenom i globalnom svijetu. Naš motiv je biti punopravnim dijelom tog svijeta. Biti prihvaćeni od drugih, to je ono što nas pokreće. I to od onih drugih koji su snažniji, moćniji od nas. To su oni koji nam mogu pomoći da ostvarimo naš zadatak, da ostvarimo našu viziju i našu misiju.

Ima li u tom društvu znanja mjesta za Boga? Svakako, ipak smo mi kršćanska zemlja. No, koji su naši kriteriji u postizanju tog cilja. Imamo li ih i trebaju li nam uopće? Što ili tko će nas motivirati na izvrsnost u našim zvanjima i zanimanjima? Žed za uspjehom? Želja za dobitkom? Potreba za promocijom i priznanjem? Postoji li koji uzvišeniji cilj?

Želimo li u našim srcima i našem društvu napraviti mjesta za Boga? Ili bi se možda, kao što znamo iz biblijskih tekstova (o rođenju Isusa Krista), Bog morao nastaniti negdje podalje od središta odlučivanja i zone naše udobnosti. Tako se i biblijski redak «jer za njih nije bilo mesta...» (Luka

2,7) odnosi i na naš odnos prema Bogu. Ni za njega uglavnom nema mjesta u središtu našeg života te smo ga izgurali na marginu naših života, ili ga u potpunosti ignorirali.

Bez obzira na sve što nas okružuje, do nas nekako uspijeva prodrijeti tiha, istinska poruka Božića. Bog je odlučio uči u naš svijet – postati malo dijete – Božić. U svijet moći uči kao nemoćno dijete. U svijet borbe i nasilja doći kao ranjivo biće. Isus, Božji Sin, postaje čovjekom i odriče se svoje jednakoštis s Ocem (Filipljanim 2,6...) iz ljubavi prema čovjeku. Dolazi na svijet da rasvijetli svakog čovjeka (Ivan 1,9) i suoči ga sa samim sobom i njegovim odnosom prema Bogu. Propovijeda o Kraljevstvu Božjem kao Radosnoj vijesti i poziva na obraćenje i nov odnos prema sebi, bližnjemu i Bogu.

Spoznati Boga i uroniti u njegov svijet i njegovu logiku - nije li to poziv svakog kršćanina? Znati o Bogu i spoznati Boga nije isto. Spoznati je šire od pukog znanja, ono u sebi izražava i odnos koji je osoban, prisan i životno važan. Spoznati Boga znači susresti se s njim u svojoj svakodnevici, konkretno se suočiti sa sobom, svojom prošlosti i svojom sadašnjosti i okrenuti se Bogu. To je ono što Biblija naziva metanojom – obraćenjem.

Spoznati pravi smisao Božića jest upravo obratiti se od svoga bezbožnog načina života i pozvati Boga u svoju zbilju. Taj iskonski poziv upućen čovjekovu srcu Biblija ne upotrebljava u nekom znanstvenom kontekstu, nego u kontekstu života. Života koji se živi u službi Bogu i bližnjemu i to onom snagom koju Bog daje po Duhu Svetome.

Spoznati njega, jedinoga, istinskoga Boga i onoga koga je on poslao, Isusa Krista – moja je molitva i želja za svakog čitatelja Glasa Crkve.

Željko Mraz

Susret baptista
str. 2 – 4

Proširivanje vidika
str. 6 – 7

Mladi i djeca
str. 8 – 11

Pogledi i osvrti
str. 13 – 15

Da svijet vjeruje

Da svijet vjeruje! Toj izjavi prethodi uvjet: svijet će vjerovati ako oni koji pripadaju Kristu budu jedno. Dva se pitanja nameću iz te postavke: Zašto bi svijet trebao vjerovati? Odnosno, što se događa ako svijet ne vjeruje? I zašto bi upravo jedinstvo među onima koji pripadaju Kristu bio taj jedini način da svijet upozna Krista?

Zašto bi svijet trebao vjerovati?

Ako je nešto prirodno ljudskom rodu, to su po-djele. Okrenimo se oko sebe i vidjet ćemo svijet podijeljen na Istok i Zapad, sjevernu i južnu hemisferu. Podijeljen je na one koji imaju i one koji nemaju naftu, na one koji imaju i one koji nemaju nuklearnu bombu. To je tako na širemu, političkom planu. No isto je i na individualnoj razini – od vrtića do odra ljudi pate od kronične »nespojivosti čudi«. Zašto?

Svijet je podijeljen jer u dubini svoje ljudskosti traži svoj identitet u usporedivanju s drugima i ogradivanju od njih. Za svoje očuvanje i pravo na identitet svijet ne preže od neprijateljstva i nasilja. Na primjer: bijelac odluči da je biti bijel naprednije nego biti crn. Bogataš postavlja bogatstvo kao kriterij vrednovanja drugog čovjeka. A imati atomsku bombu postaje simbolom podjele između moćnika i nemoćnika. No, sve podjele koje postavlja čovjek i prema kojima određuje sebe proizvoljne su: Zašto bi bila bolja jedna boja kože od druge? I zašto bi za vrijednost nekog čovjeka bilo presudno bogatstvo, a ne, na primjer, karakter? I koja je logika u tome da se vrijednost države procjenjuje prema postotku svijeta koji može raznijeti atomskom bombom?

No, koliko su podjele prirodno stanje svijeta, bliskost i intimnost stalne su težnje svijeta. Instinktivno, svijet uvida da je snaga u zajedništvu. Svijet ustima priznaje potrebu za udruživanjem. Asocijacijama, udrugama i jednoobraznošću stvara privid zajednice. Ali nikakva ljudska asocijacija ne može pobijediti prirodnu sklonost ljudi da se dijele. To je odgovor na naše prvo pitanje: ako ne vjeruje u Krista, svijet je izgubljen i frustriran u sebeljublju. Blago rečeno - jer ljudsko sebeljublje rađa najgori rod od mržnje do smrti. Apostol Pavao reći će da je svijet mrtav u svojem grijehu.

Zašto je jedinstvo najbolja evangelizacija?

Sada drugo pitanje: Zašto bi naše jedinstvo – a ne ispravna doktrina, način bogoštovlja, tradicija i metode evangelizacije – bilo najdje-lotvorniji način pozivanja svijeta na vjeru u Krista? Jednostavno, jedinstvo se nalazi samo

ondje gdje čovjek vlastiti identitet nalazi izvan samoga sebe, u Bogu koji ga je stvorio. To je logično, jer nismo sami sebe stvorili, pa ne možemo niti sami sebi odrediti identitet. Stvoritelj određuje identitet ljudi. On jedini zna što je želio postići sa svakime. Naše tradicije, doktrine i bogoštovne navike – koliko god dobre bile – ipak su poput prije spomenutih ljudskih proizvoda. Tjeraju nas da se ogradimo i čuvamo svoje, pa da se i potučemo oko toga ako je potrebno. Neki kršćani čak osjećaju »duhovni« ushit kad se bore protiv drugih kršćana. Koliki su se samo ratovi vodili i koliko je zlo naneseno u vjerskim razmiricama i radi doktrine! Naše se podjele svode najčešće na ono što mi razumijemo kao istinu – a Biblija upozorava da Istina nije filozofija (tj. neki metafizički pojam), nije »što«, nego je »Tko«. Ja sam put, istina i život, reče Krist. Ako tražimo istinu – trebamo

doći k njemu. Isus je presudan za jedinstvo svojih sljedbenika.

Kad se približimo Kristu, dogadaju se za svijet nepojmljive stvari. Naš identitet postaje neovisan o promjenjivim kriterijima svijeta, pa čak i neovisan o našemu ograničenom mišljenju. Usmjereni na Krista, postajemo neopterećeni osobnim idejama i sposobni za jedinstvo. Naša zajednica postaje mjesto koje i nama i drugima dopušta da budemo to što jesmo. Krist koji je umjesto nas umro – ponio je nas na svojem križu. Mi smo, kaže apostol Pavao, s njime umrli. Umrli nemaju identiteta – nemaju se za što boriti niti to mogu.

No, Krist nije samo umro za nas, on je i uskrsnuo. Uskrsnuli, on predstavlja novi život svojega naroda. Ljudi koji u Krista vjeruju, zaključuje jedan teolog, »sreću se u njegovu uskrsnulom tijelu«. Ako se mrtvi ne mogu svađati oko razlika, ljudi koji su s Kristom umrli, ali su i uskrsnjeni, pripadaju uskrslome i proslavljenom tijelu Kristovu. To je tijelo jedini pravi dokaz Božje ljubavi prema svijetu. Tako je i Crkva, kao tijelo Kristovo, sačinjena od onih koji su s Kristom umrli i uskrsnuli – slavni dokaz njegova spasenja.

Toma Magda

(propovijed sa Susreta baptista Hrvatske u skraćenom obliku)

SEMINARI NASUSRETU
BAPTISTA HRVATSKE 2006.

EVANGELIZACIJA DJECE DANAS

Zvonko Turinski i Frank Bosch

GOSPODINE, NAUČI NAS MOLITI

Giorgio Grlj

ISUSOVE PRISPODOBE – ZEMALJSKE PRIĆE S NEBESKIM ZNAČENJEM

Dr. Gene Wilder

IZAZOV ZA SVJETSKU MISLJU

Služiti Bogu i služiti ljudima
Volker Bohle

JA / o identitetu/

Momir Blažek

KADA SE GRIJEH OTME KONTROLI

Dr. Jon R. Roebuck

KAKO SE NOSITI SA SUKOBOM

Anthony Peck

PET LUDIH I PET MUDRIH ODLUKA

Kata Lendel

POŠTIVANJE PARTNERA

Davor i Sandra Kukec

RIJEČ TI JE BLIZU

Mr. Kristian Brackett

Kad smo 2001. godine planirali prvi susret baptista Hrvatske u Zagrebu, nadali smo se da nije posljednji u nizu, ali teško je bilo razmišljati o kontinuitetu. Na prvoj smo susretu bili u neprikladnoj, iznajmljenoj dvorani Studentskog centra, nije bilo mjesta za seminare ni puno drugih pratećih sadržaja. No, bili smo sretni jer smo okupili velik dio naše hrvatske baptističke obitelji. Za mnoge je vjernike to bio velik iskorak iz svakodnevice malih crkava i skromnih bogoslužja.

Ovogodišnji je susret bio peti po redu. Nismo to posebno naglašavali, ali lijepo je znati da oni postaju redovita praksa, nešto bez čega se ne može. I lije-

Čakovec 21. – 22. listopada 2006.

Peti Susret baptista Hrvatske

po je vidjeti kako se svake godine okuplja sve više ljudi. Lijepo je vidjeti kako dolaze cijele obitelji, dugogodišnji vjernici i oni novi, kako dolaze mladi i oni stariji. Pomalo naviknuti na takva okupljanja, vjerojatno nismo ni svjesni važnosti trenutka okupljanja toliko različitim ljudi, toliko različitim naraštaja na jednome mjestu. Jedino je vjera u Isusa Krista ta snaga koja nas može okupiti i držati skupa.

Ove se godine u Čakovcu, tijekom dva dana Susreta, 21. i 22. listopada, okupilo oko tisuću vjernika iz cijele Hrvatske skupa s gostima iz inozemstva. Uz goste iz susjednih zemalja (Bosne i Hercegovine, Slovenije i Srbije), Susretu su nazočili i gosti iz Tennessee-a predvodeni Mikeom Youngom, misijskim koordinatorom CBF-a (Cooperative

Baptist Fellowshipa), zatim Antony Peck iz Velike Britanije, glavni tajnik Europske baptističke federacije, David Georg, predsjednik Fondacije WMU i SAD i Volker Bohle iz Berlina, misijski direktor za Afriku pri Europskoj baptističkoj misiji (EBM/MASA).

Tema je Susreta bila »...da svijet vjeruje«, temeljena na biblijskom retku iz Ivana 17,21. Program se sastojao od tri glavna bogoslužja ispunjena zajedničkim proslavljanjem Gospodina kroz pjesmu i molitvu, raznovrsnim glazbenim doprinosima i svjedočanstvima te porukom iz Božje riječi. Subotnje je jutarnje bogoslužje vodio Timothy I. Špičak, pastor BC Pakrac, dok su slavljenje predvodili Branko Kovačević i glazbeni tim iz Medimurja. Promišljanje na temu »da svijet vjeruje« započeo

je Antony Peck, glavni tajnik EBF-a, govorći o tome na što se odnosi izraz »svijet«, kakav je taj svijet i kakav treba biti odnos vjernika prema njemu. U svojoj je propovijedi pozvao sve vjernike da razmисle o tome koje je naša prava misija u ovome svijetu. Pri tome je naglasio da je naš glavni učitelj u tome sam Bog koji je svojim primjerom pokazao kako treba voljeti lude.

U glazbenom dijelu programa sudjelovali su Ljubica Zemunović iz Zagreba, Danko Tomanić iz Siska i »Ženski trio« iz Čakovca.

Tijekom poslijepodneva sudionici Susreta mogli su sudjelovati na nekome od jedanaest ponudenih seminara iz različitih područja kršćanskog života ili jednostavno provesti vrijeme u zajedništvu s nekim koga dugo nisu vidjeli. Svi zainteresirani mogli su posjetiti dobro opskrbljene štandove s knjigama i glazbom različitih kršćanskih izdavača.

Za one željne mira i osobnog susreta s Bogom usred vreve i mnoštva dogadaja bila je tijekom cijelog Susreta otvorena, i moramo spomenuti osobito dobro posjećena, »Gornja soba« koju su i ove godine pripremili »Mladi za Krista« iz Rijeke.

Za vrijeme trajanja seminara, kao i za cijelo vrijeme trajanja Susreta i za vrijeme službenog programa bila je organizirana brig za djecu i pripremljen poseban program za njih. Ove je godine to bio pravi svehrvatski

projekt. S predškolcima su radili Rahela Horvat i suradnici iz Zagreba te Tabita Križajić i suradnici iz Mačkoveca. Sa školarcima su radili Valentina Klisarić i suradnici iz Šibenika te Karmen Horvat i suradnici iz Pušćine. Pošte zahtjevan posao odradili su Daliborka i Bert Uenk iz Karlovca te Speranca Magda iz Osijeka i Ela Magda iz Čakovca, koji su radili s djecom različite dobi u terminima kada nije bilo moguće napraviti dobne skupine.

Večernji je program vodio Željko Mraz, glavni tajnik SBC-a u RH, dok je slavljenje predvodio glazbeni tim BC Rijeka. Toma Magda, predsjednik SBC-a u RH, u svojoj je propovijedi naglasio da je najsnažniji temelj našeg jedinstva križ Isusa Krista. Pri tome se osobito pozvao na riječi apostola Pavla iz 1. Korinćanima 1,18 o tome da je »govor o križu...za nas koji se spašavamo sila Božja«. U glazbenom dijelu programu sudjelovali su pjevački zbor »Nebo« iz Zagreba, duet iz Karlovca i Momir Horvatek iz Krapine.

Velik broj mladih sudjelovao je u cijelokupnom programu Susreta, no u kasnim večernjim satima u subotu mladi su imali priliku nastaviti zajedništvo na sebi svojstven način. Program »Činta reunion« bio je zamišljen kao okupljanje svih bivših i budućih suradnika kampa za mlade na Činti, a istodobno je bio otvoren za sve zainteresirane. Mladi su tako nastavili uživati u proslavljanju Gospodina, sada pod vodstvom benda »Činta« te u

prisjećanju na važne trenutke s kampa kroz fotopriču, razgovor i nagradnu igru. Atmosfera poput one na kampu nastavila se dugo u noć jer je većina mladih bila smještena skupa, na popularnim Polevama.

Završno je nedjeljno bogoslovje okupilo najveći broj sudionika. U prepunoj dvorani Pastoralnog centra u Čakovcu toga je jutra bilo više od 800 ljudi. Njima su se pridružili brojni vjernici, prijatelji, znatiželjnici i slučajni namjernici te gledatelji pred tv-ekranima diljem Hrvatske, a putem satelita i diljem svijeta, s obzirom na to da je na drugom programu HRT-a bio izravan prijenos bogoslovlja. Program je vodio Nenad Kovačević, pastor BC Mačkovec, dok je slavljenje predvodio glazbeni tim iz Međimurja. Toma Magda nastavio je promišljanje na temu »...da svijet vjeruje« istaknuvši da toj izjavi prethodi uvjet: svijet će vjerovati ako oni koji pripadaju Kristu budu jedno. U nastavku se bavio pitanjima: Zašto bi svijet trebao vjerovati? Odnosno, što se događa ako svijet ne vjeruje? I zašto bi upravo jedinstvo među onima koji pripadaju Kristu bio taj jedini način da svijet upozna Krista?

U glazbenom dijelu programu sudjelovali su glazbena skupina »Adonai« iz Mačkoveca, klapa »Arka« iz Splita, Momir Horvatek iz Krapine te Iva Blažek iz Zagreba.

Poruka o dubokom i iskrenom zajedništvu – ponajprije s Bogom, a potom i s braćom i sestrama u vjeri potvrđena je na kraju Susreta sudjelovanjem u zajedničkoj Večeri Gospodnjoj. I nije slučajno da je upravo ta slika bila posljednje što su gledatelji pred tv-ekranima mogli vidjeti toga jutra iz Pastoralnog centra u Čakovcu. Kristova žrtva koje smo se podsjećali kroz taj čin i Kristova ljubav koju smo veličali povezale su nas i taj put pomažući nam da sebi samima i svijetu oko nas dademo razlog za vjeru.

Svetlana Mraz

Srce za misiju

Crtice sa sastanka proširenog odbora Ženskog rada

Na početku mandata (studen 2003.) Odbor Ženskog rada odredio je smjernice Ženskog rada do kraja 2007. godine. Razvijati srce za misiju – u okolnostima koje su opterećene teškom finansijskom situacijom, među baptističkim ženama koje svakodnevno odraduju dva posla, onaj za plaću i onaj kućni; među ženama koje imaju malu djecu i vremena gotovo ni za što drugo i, ne na kraju, među ženama koje i ne pomisljavaju na uključivanje u Ženski rad svoje crkve iz raznih razloga – to je naš cilj.

Ako za poslanje koje nam je Bog dao kuća srce žena – kucat će i srce cijele obitelji i hrvatski će baptisti u cijelosti biti spremniji preuzeti zadaće koje je Bog stavio pred njih ovome društву: da budu svjetlo svijetu i sol zemlji.

U ostvarenju našeg cilja pomoći će nam:

Molitveno-misijski kalendar Srce za misiju 2007.

Ako ga još nemate, nemojte propustiti da ga nabavite. Neka vas svakodnevno podsjeća da je najmanje što možete učiniti svaki dan molitva za misiju u našoj zemlji i u svijetu. Blagoslovljajmo jedni druge svojim molitvama.

Tajnica u punom radnom vremenu

Ženski je rad, nakon mnogih pokušaja i neuспjeha, konačno dobio novu tajnicu – sestru Lidiju Edelinski iz BC Malešnica, Zagreb. Lidijino srce kuća za službu među ženama, a njezine tajničke sposobnosti i aktivno poznavanje engleskog jezika čine je idealnom za taj posao. Ona je sposobna organizatorica s iskustvom u takvim projektima. Nakon mnogo molitve i rasprave odlučile smo se na korak koji je jednoglasno prihvaćen na prošrenom odboru (Skupštini ŽR) – da se pristupi profesionalizaciji tajničkog mjeseta u ŽR.

Kuna-klubovi

Kao »sjeme« za novac potreban za plaću tajnice bilo bi potrebno imati 20 grupa od pet do deset žena (a naravno, mogu se uključiti svi koje Gospodin na to potiče) koje bi svaki

tjedan dale 2 kn za konkretno tu potrebu. Na svaku našu prikupljenu kunu naši bi partneri dali još tri. Trebamo žene koje će prikupljati svakog tjedna 2 kn. I trebamo grupe koje će u molitvama nositi taj projekt, kao i našu tajnicu.

Grupe »Zajedno u misiji« (ZUM)

Svaka bi ih zajednica ili barem regija trebala imati! To je grupa žena koja kreativno razmišlja o konkretnim načinima da se žene iz njihove crkve/regije uključe u misijske zadaće u svojoj okolini i zajedno s Odborom Ženskog rada sudjeluju u projektima koji su od opće koristi za misiju u Hrvatskoj i u svijetu.

Ustanovljenje misijskog fonda

»Hilda Blažek«

U skladu s biblijskim naputkom, u sjećanju na misijsko određenje i požrtvovnost naše sestre Hilde Blažek a skupa s partnerima iz inozemstva, odlučile smo osnovati fond za financiranje misije, koji bi nosio njezino ime.

Regionalne konferencije

i seminari za voditeljice

Održavaju se početkom svibnja (od 11. do 19. svibnja) u Dalmaciji i Karlovcu, a početkom rujna (od 7. do 15. rujna) u sjevernoj Hrvatskoj (mjesta će biti naknadno objavljena).

Nacionalna konferencija

Održat će se 26. svibnja 2007. u Zagrebu. Tema i predavač bit će naknadno objavljeni.

Dan molitve: 6. studenoga

Ako ga niste održali na upravo taj dan – održite ga naknadno u bilo kojem vremenu i pokažite kroz svoje priloge solidarnost sa sestrama u svijetu. Polovica naših prihoda iz Dana molitve šalje se u Europski ženski savez (EBWU), a polovica svih sredstava koja se ondje prikupe uporabit će se za potrebe u cijelom svijetu.

Otkrijmo i osnažimo svoje srce za misiju.

Ksenija Magda

Vijesti iz BC Zagreb

Mjesec listopad je za zagrebačku baptističku crkvu bio mjesec velikih svečanosti.

Odmah na početku mjeseca, u nedjelju 1. listopada održano je svečano bogoslužje na kojem su za starješine crkve rukopoloženi Nela Horak-Williams i Ivica Horvat. Svečanost je protekla u topлом, gotovo obiteljskom ozračju, čemu je pridonijela prepuna crkvena dvorana ispunjena članovima crkve, prijateljima i gostima koji su došli poduprijeti to dvoje službenika Gospodnjih. Pastor BC Zagreb Peter Mackenzie propovijedao je na temu biblijskog odjeljka iz Prve Petrove poslanice 5,1-4. Pri tome je istaknuo da je to dvoje ljudi već prije dokazalo svoju spremnost za službu dragovoljno i iz oduševljenja prema Bogu i crkvi kojoj služe. Sam čin rukopolanja predvodio je Željko Mraz, glavni tajnik SBC-a u Hrvatskoj.

Nedjelja 29. listopada osobito će ostati u sjećanju Alenu, Ivani i Marini, ljudima koji su svoju vjeru u Isusa Krista posvjedočili krštenjem. To troje ljudi na neki je način odraz bogatstva naše crkve – ALEN je dio omladinske grupe i redovit je na prvom bogoslužju, Ivana je plod djelovanja drugog bogoslužja, a Marina je prva osoba koja je krštena kao rezultat rada naše crkve u Dubravi. Sve je to pridonijelo osobitom ozračju na svečanom bogoslužju ispunjenom bogatim glazbenim programom i snažnim slavljenjem. Prigodnu propovijed održao je pastor Peter Mackenzie, dok nas je u Večeru Gospodnju uveo Zdenko Horvat, pomoćnik pastora BC Zagreb.

Nakon ispunjenoga duhovnog programa, zajedništvo je nastavljeno u novouređenim društvenim prostorijama crkve.

Svetlana Mraz

predsjednik SBC u RH koji je u svojoj propovijedi mnoštvu prisutnih naglasio da je važno prepoznati pravi trenutak za odluku. Bez obzira na životnu dob i okolnosti u kojima se nalazimo, treba se odazvati Božjem pozivu.

Ovom je prilikom BC Daruvar imala prilike ugostiti više od dvjesto gostiju, kako iz obližnjih crkava, tako i iz onih udaljenijih.

Vlado Novaković

Krštenje u Daruvaru

«Oni, dakle, koji rado prihvatiše njegovu riječ krstiše se» Djela 2,41

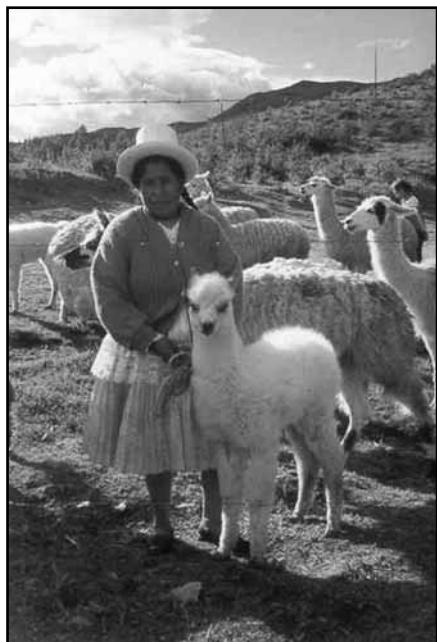
S radošću vas želimo izvijestiti da je u Daruvaru 8. listopada 2006. godine obavljeno sveto krštenje gdje je kršteno 15 osoba iz Daruvara i okolnih zajednica. Sam je čin krštenja obavio Toma Magda,

Kada nebo dotiče zemlju 2

U prošlom smo se broju upoznali s djelovanjem Europske baptističke misije (EBM/MASA), čiji je član i SBC u RH, u Africi. Ovaj put saznat ćemo nešto više o djelovanju te misije u Latinskoj Americi, čime se bavi grana misije koja se naziva MASA (Missionary Activities in South America).

ARGENTINA

To je jedna od prvih zemalja u kojima je MASA započela svoje misijske aktivnosti još 1969. godine u suradnji s Argentinskim baptističkim savezom. Većina suradnika u tom radu i sami su Argentinci, a pomaže im

bračni par iz Njemačke. Područja su djelovanja u Argentini dva dječja doma, tri misijsko-evangelizacijska projekta među Indijancima i tri među ostalim stanovništvom te dvije biblijske škole. U Argentini se na svakom koraku može uočiti bijedan život tamošnje djece, stoga je MASA svoj rad osobito usmjerila prema djeci. Uz ta dva postojeća doma za djecu, odnedavno je krenuo i projekt MANA, kojim se nastoji motivirati što više ljudi za pomaganje djeci u Argentini.

BOLIVIJA

U toj zemlji MASA djeluje od 1992. godine u suradnji s Bolivijskim baptističkim savezom,

te pomaže na trima misijsko-evangelizacijskim projektima među različitim narodima u Boliviji. Najnoviji je projekt dječji dom »Emanuel« u La Pazu, glavnom gradu koji s okolicom broji više od dva milijuna stanovnika. Više od polovice tih ljudi, uglavnom do seljenika iz unutrašnjosti zemlje, živi ispod granice siromaštva. Zbog toga najviše pate djeca, a glavni je cilj tog projekta omogućiti im dodatnu izobrazbu zbog koje će, kada odrastu, imati priliku za zapošljavanje.

BRAZIL

Brazil također pripada među zemlje u kojima je MASA započela s radom još 1969. godine u suradnji s Brazilskim baptističkim savezom. Zemlja koja je poznata po svojim prirodnim ljepotama, karnevalu i nogometu s druge je strane opterećena izraženim siromaštvom u rubnim gradskim četvrtima i slamovima u velikim gradovima. Upravo su ta područja središta vrlo velikog kriminala. Djeca koja žive u tim sredinama uglavnom nemaju

nikakvu priliku za pohadanje pripremnog programa za školu, što im onemogućuje upis u školu. Stoga je MASA pokrenula program PEPE kojim se ohrabruju zajednice vjernika da s malim ali djelotvornim sredstvima omoguće toj djeci pripremu za školu. Dosadašnja

iskustva pokazala su da se na taj način mnogo djeci otvaraju vrata za redovito školovanje. Zbog takva djelovanja u društvu također jača vjerodostojnost i misijsko svjedočanstvo Crkve. Osim domova i prihvatišta za djecu, MASA podupire misijsko-evangelizacijske projekte i misijski seminar.

KUBA

Kuba je posljednja zemlja gdje je MASA započela svoje misijsko djelovanje 1998. godine te kroz domaće crkvene organizacije pomaže misijsko-evangelizacijske projekte i obuku novih evangelizatora. Više od četrdeset godina Kubanske revolucije predvođene Fidelom Castrom odredilo je život toga karipskog otočka. Revolucionarima bi bilo najdraže kada bi se cijelokupni religijski život ugušio, a to su pokušali i prisilno učiniti u prvim danima komunističkog režima. No, nije im uspjelo, a posljednjih nekoliko godina upravo u toj zemlji velik se broj ljudi odlučuje za Isusa Krista. MASA pomaže dva velika projekta na Kubi – misijski projekt na otoku mlađih i školovanje misionara laika kojih ima na stotine.

PERU

U toj trećoj po veličini zemlji Latinske Amerike MASA djeluje od 1980. godine u suradnji s Peruanskim baptističkim savezom. Skupa rade na tri evangelizacijsko-misijska projekta među različitim indijanskim plemenima. Peru se prostire na području starog kraljevstva Inka, a stoljećima je bio kolonija u vlasništvu Španjolske i španjolske crkve. Biblija je jako kasno stigla u mnoga područja te zemlje, a i dan danas mnogi ljudi nikada nisu čuli Riječ Božju, a kamoli posjedovali vlastitu Bibliju. Misijskom djelatnošću MASA obuhvaćena su upravo ta neevangelizirana područja, pri čemu je nastalo pedesetak crkava.

Svetlana Mraz

Bijela zgrada u sivom naselju

Vikend nakon Susreta baptista proveo sam u Bukureštu u Rumunjskoj. Kao dopredsjednik EBF-a bio sam pozvan da predstavljam europsku baptističku obitelj prigodom obilježavanja 150 godina baptističke nazočnosti u Rumunjskoj, 80 godina baptističke crkve »Providenta« (čita se Provinčenca) i otvorenja škole za romsku djecu.

U petak 27. listopada u baptističkoj crkvi »Sveto Trojstvo« u Bukureštu održao se teološki simpozij na temu »Biblia u baptističkoj crkvi«. Povod je bio 150 godina baptizma u Rumunjskoj. Govornici su bili dr. Daniel Vestal, predsjednik Cooperative Baptist Fellowshipa (baptistička denominacija iz SAD-a i misijski partner EBF-a) te dr. Johny McKinney, pastor Boulevard Baptist Church iz Južne Caroline.

U subotu 28. listopada održano je u baptističkoj crkvi »Providenta« svečano bogoslovje prigodom otvorenja škole za Rome, a nakon toga svi smo otišli nekoliko ulica dalje, do same škole gdje je prerezana vrpca i tako simbolično otvorena osnovna škola koju pohada otprikljike 170 romske djece.

Škola se nalazi u četvrti Ferentari u Bukureštu. To je tipična istočnoeuropejska komunistička četvrt sagradena 60-ih godina prošlog stoljeća. Mnoštvo betonskih kocki s malim stanovima i prozorima koje nitko već jako dugo nije obnavlja. Sivila zgrada nadopunjuje se s prašinom, prljavštinom i smećem kojeg ima posvuda. Gdje završava »urbani« dio četvrti, započinje jedan drugi svijet. Mnoštvo kuća i kućeraka, nabacanih bez reda, ulice koje su jednom imale nešto slično asfaltu, ali o tome sada svjedoče samo asfaltni otočići okruženi dubokim rupama.

Na križanjima takvih ulica viri iz zemlje nekakva cijev s pipom i tu žene dolaze po vodu ili Peru rublje. No ono što doista upada u oči nova je, potpuno bijela zgrada škole za Rome. U tom sivilu bijelu zgradu donosi nadu i posreduje Božju ljubav onima koji su na rubu društva i nemaju puno prilike postići nešto u životu.

U nedjelju navečer ista je crkva obilježava 80. rođendan. Na svim tim događajima imao sam ugodnu dužnost pozdraviti braću i sestre i na njihovu radost, učinio sam to na rumunjskom jeziku.

Toga jutra imao sam priliku propovijediti u još jednoj baptističkoj crkvi. To je mlada crkva koja se prije dva mjeseca preselila u novu zgradu u novoj gradskoj četvrti u kojoj još nema nijedne evandeoske crkve. Bilo je ohrabrujuće vidjeti entuzijazam tih 300 ljudi koji žele prenijeti evandeosku poruku ljudima u svojoj četvrti u kojoj živi otprikljike 300 000 Bukureštanaca. Od 18 baptističkih crkava u Bukureštu, propovijedao sam baš u onoj gdje ljudi znaju ne samo o Hrvatskoj i baptistima već imaju prijatelje u BC Mačkovec! Naime, nakon propovijedi prišla mi je pastorova kćer s mužem i pitala kako su Lidija i Rahela iz BC Mačkovec? Rekli bismo: kako je svijet mali!

Na ovom putovanju ponovno se pokazalo da je naš Bog velik i da nam je dao veliku obitelj te da nas granice i jezici i kulture ne dijele, nego nas Božja ljubav usprkos tome sjedinjuje. Takoder sam se opet osvijedočio koliko je Bogu stalo do svih ljudi i koliko računa na nas da im pokažemo kolika je njegova ljubav. Dao Bog da bude više bijelih zgrada u sivim naseljima.

Toma Magda

Pjesme za djecu

Glazba nas prati i u svojim najrazličitijim oblicima obilježava faze našeg života. Pjesma kojoj smo bez greške upamtili tekst i melodiju gotovo je sigurno ona koju smo naučili još kao mali.

Oni koji uz svoje djetinjstvo mogu vezati sjećanja na nedjeljnu školu vjerojatno će se sjetiti melodija i riječi pjesama koje su pratile dječja druženja.

Najdraža Biblio, Isus me ljubi, Petar Jakov Ivan samo su neke od nezaboravnih pjesama koje su naraštaji učili i pjevali. Upravo će ti dječji evergrini uz neke nove pjesme pronaći svoje mjesto na CD-u koji je već neko vrijeme u fazi nastanka.

Želja je tvoraca ovog projekta ponuditi najmladima i nešto starijima glazbu uz koju će pjevati, družiti se, slaviti, koja će obogatiti trenutke njihova odrastanja. Tome će, uz petnaestak pjesama koje će biti na CD-u, pridonijeti i instrumentalne matrice uz koje će se moći samostalno pjevati.

Uz odrasle i djecu kao vokale, u snimanju će sudjelovati neki od najboljih hrvatskih kršćanskih glazbenika, s težnjom da se načini kvalitetan glazbeni proizvod koji će se ponosno moći ponuditi radijskim postajama.

Entuzijazma i poleta za ostvarenje te zamisli ima dosta, no da bi se brže došlo do cilja, potrebno je još onih koji bi s oduševljenjem pružili i financijsku podršku nastanku tog nosača zvuka.

Ako prepoznajete vrijednost tog projekta i želite ga poduprijeti ili samo želite saznati koju informaciju više, slobodno se javite voditeljici projekta.

*Rahela Grozdanov
airgrozdanov@net.hr
tel. 051 227 361, 091 954 16 84*

Prijatelji u Peterancu

Jonatanova se duša prikloni Davidovoj duši, i Jonatan ga zavolje kao samoga sebe. 1 Samuelova 18:1

Kako možemo stići prijatelja? Koje su odlike i vrline pravog prijatelja? Što ne pripada u prijateljstvo? Kako se prijatelj ne smije ponašati?

To su bila pitanja kojima su se bavili mlađi iz Peteranca, Međimurja i Zagreba na dvodnevnom kampu održanome 5. i 6. kolovoza 2006. u Peterancu.

U subotu smo se okupili u crkvi u Peterancu te se upoznavali uz zajednički ručak i raznovrsne aktivnosti. Otišli smo do jezerca gdje smo igrali nogomet, badminton i veselo razgovarali uz sladoled. Raspoloženje nam nije pokvarila ni kiša. Poslije tijekom dana imali smo priliku posjetiti farmu za uzgoj konja. Svi koji su htjeli slušati mogli su naučiti nešto novo o konjima, a oni koji su željeli pokušati, mogli su i jahati.

Kada smo se vratili u crkvu, Ivica Horvat nas je uveo u temu našeg kampa - prijateljstvo.

Tko je naš najbolji prijatelj? Kako daleko prijatelj smije ići? Kako daleko mi smijemo ići u prijateljstvu? Kako održati prijateljstvo? Kao uzor uzeli smo primjer iz Biblije - Jonatana i Davida iz Prve Samuelove. Kako su se Jonatan i David sreli? Što ih je povezivalo? Na sva ta pitanja pronašli smo odgovore i usporedili ih s našim životima. Ako prije nismo znali, sada nam je bila prilika da shvatimo kakvi smo mi prijatelji, tko su naši pravi prijatelji i kakvi su oni prema nama.

U nedjelju smo nastavili razgovor o prijateljstvu. Zaključili smo da prijatelja možemo stići tako da i sami budemo prijatelji, da ne budemo mrzovoljni kako bi nam ljudi mogli priti i da se mi ne bojimo priti ljudima. Odlike i vrline pravog prijatelja prije svega jesu ljubav, iskrenost, utjeha, potpora, suosjećajnost. Pravi su prijatelji uz nas u bilo koje doba i u bilo kojoj situaciji. A ono što ne pripada u prijateljstvo, i kako se prijatelj ne smije ponašati, jesu prije svega ogovaranje i

ljubomora. Pravi prijatelj ne smije otkrivati naše tajne, govoriti nam iza leđa, pravi prijatelj uvijek govori istinu kakva god ona bila. A kao odgovor na pitanje kako se može riješiti sukob između prijatelja osmislimi smo mali skeć u kojem smo pokazali da se u pravom prijateljstvu mora imati puno povjerenja i da ponekad moramo potražiti savjet i od drugih te da se u pravom prijateljstvu ne smije reagirati nepromišljeno.

Poslije podne proveli smo u dobroj zabavi na poznatome koprivničkom jezeru Šoderici.

Navečer smo imali zajedničko bogoslovje s cijelom crkvom, gdje smo mi mlađi otpjevali nekoliko pjesama i govorili o tome što smo radili ta dva dana. Propovijed je imao Ivica Horvat. Produbio je temu prijateljstva i govorio o tome kako je naš jedini i najbolji prijatelj koji je uvijek uz nas Isus Krist. Također su na kraju svi oni koji dotad nisu prihvatali Isusa Krista u svoje srce mogli to učiniti.

Ines Kocijan, Pušćine

Novosti iz Cerne

U Cerni je 13. svibnja održan skup mladih. Iako ih je pozvano puno više, iz raznih zajednica s našeg područja, odazvalo ih se tek dvadesetak. No to nije bio razlog da nam ne bude lijepo. Svi su bili zadovoljni. Okupljanje je zakazano u 10 sati u BC Cerna, gdje je bio i uvodni sastanak koji je vodio Siniša Hamp u obliku radionice. Za to vrijeme mi malo stariji pripremali smo ručak (na roštilju), te

je nakon zajedničkog ručka u dvorištu crkve nastavljeno druženje uz odbojku, badminton, pjesmu ... A u 15 sati smo svi skupa otišli na ranč udaljen 20 km na kojemu se igrao nogomet, ljudjalo se na velikim ljudjačkama, njihalo na klackalicama, jahalo konje itd. Svi su sudionici bili oduševljeni takvim druženjem.

Od 21. lipnja do 2. srpnja u Cerni je boravio brat Pero Crnković, koji nas je duhovno ohrabrio, podigao, a isto tako i opominjao da se trebamo riješiti »starog čovjeka«. Doista ga je Bog poslao u pravom trenutku i s puno blagoslova. Srdačno ga očekujemo da nam dođe ponovno u listopadu, barem na tjedan dana.

Ovoga nam se ljeta doselila obitelj Varju, Kata i Andrija, iz Böblingena, koji su sada u svojoj kući u Babinoj Gredi i koji su nam veliko ohrabrenje svojom revnošću i ljubavlju prema Gospodu i zajednici.

U našoj je crkvi 17. rujna održan zajednički sastanak triju kršćanskih crkava iz našeg mjesta, koji se već desetak godina održava jedanput u mjesecu, svaki put u drugoj crkvi. I ovoga je puta bilo blagoslovljeno zajedništvo vjernih iz Cerne i iz susjednih mjesta iz okoline Vinkovaca, Babine Grede, Županje te Osijeka, uz prigodnu propovijed pastora Lukea Seamona o kraljevstvu Božjem. Nakon službe po dobrom starom običaju još smo se družili uz kolače, sokove, razgovor i pjesme.

Daniel J. Kovačić

Iznimno ljeto u Slavonskom Brodu

Gospodin je učinio puno predivnih stvari ovoga ljeta u našem gradu. Zahvalni smo što nam je omogućio da budemo sudionici u tako časnoj službi širenja Radosne vijesti te izgradnje njegova kraljevstva. Ovoga je ljeta sedamdesetak sestara i braće iz različitih dijelova Hrvatske i svijeta posjetilo naš grad i našu crkvu kako bi nam pomoglo u različitim područjima službe. To nam potvrđuje kako Gospodin uistinu želi vidjeti izgradnju svojega kraljevstva i svoje Crkve ovdje te je stoga poslao toliko puno radnika u naš grad da možemo širiti Radosnu vijest na mnogo različitih načina.

Evangelizacija »Hoću život«

Na početku lipnja Bog nas je blagoslovio da možemo organizirati evangelizaciju »Hoću život«. U središnjem hotelu u našem gradu pet večeri za redom program je bio ispunjen kvalitetnom glazbom, multimedijskim sadržajima i porukom »Hoću život« benda pod vodstvom Branka Kovačevića. Svake su im se večeri pridružili i neki drugi gosti koji su upotpunili program - Danko Tomanić, Frank Bosch, Sharline Hiller, October Light, Ivana Novak te dramska grupa Epick.

Predivno je bilo sudjelovati u onome što Bog radi. Mnogo toga smo naučili. Vjerujem da je Bog na toj evangelizaciji bio proslavljen, ne samo kroz pjesme, molitve, svjedočanstva nego i samom činjenicom da smo usred našega grada mogli tjeđan dana naviještati poruku života i nade. Bog je također dao da se odabere pravo mjesto za evangelizaciju, pa je očajno i tjeskobno osoblje hotela koje je nakon evangelizacije ostalo bez posla jer se hotel zatvarao, moglo čuti najbolju poruku nade u Isusu Kristu. Bog je znao što radi. Vjerujem da je neko sjeme palo i na dobro tlo. Molimo se za svaku osobu koja je bila tih večeri u hotelu, da ono što su čuli bude sjeme života koje će niknuti u vrijeme koje Bog odredi. Posebno mi je dragو što smo svaku večer vodili izvrsne razgovore, da se ljudi nisu samo raspršili, nego smo ostajali razgovarati s ljudima koji su bili otvoreni. Znam da smo svu prijateljkivali više ljudi, ali uvjeren sam da je Bog doveo one koji su ondje trebali biti.

Bog nam je taj tjeđan uistinu otvorio vrata, pa smo na lokalnim medijima mogli podijeliti Radosnu vijest, motivirao je ljudi na radiju da prate cijeli do-gadaj, tako da su ljudi u gradu mogli čuti mali dio onoga u čemu smo uživali cijeli tjeđan. Zanimljivo je kako je Bog smekšao srca radnika hotela. Kada se oprema tek počela postavljati, prve riječi koje je šef sale rekao bile su: »Katastrofa!«, na kraju tjeđna rekao je: »Ovo je fenomenalno, tako mi je žao što nije bilo više ljudi iz našega grada.« Iako je cijeli tjeđan padala kiša, Božje svjetlo snažno je blistalo i višestruko se umnožilo tog tjeđna u našem gradu, sa svom braćom i sestrama koji su došli taj tjeđan svjetiliti za Krista. Zahvalni smo svima koji su omogućili da se takva evangelizacija može održati u našem gradu, njihova žrtva nije bila uzaludna, neka ih Bog blagoslov i stostruko nagradi.

Tečajevi engleskoga i njemačkoga jezika

U lipnju i srpnju Bog je blagoslovio našu crkvu i naš grad na mnogo načina. Prvi put mogli smo organizirati tečajeve njemačkog jezika u crkvi. Bog je poslao bračni par iz Njemačke da šest tjdana služe u našoj crkvi. Također smo imali studente iz Amerike koji su održavali tečajevi engleskoga jezika za odrasle i djecu. Iako su se svi tečajevi održavali u prostorijama crkve, to nije sprječilo roditelje da puste četrdesetak djece na tečaj.

Klubovi za djecu

Također smo ove godine bili blagoslovjeni preko bless teama iz Engleske. Oni su nam pomogli organizirati Klub za djecu u jednome od gradskih naselja. Četrdesetak djece dolazilo je svaki dan slušati biblijske priče, učiti kršćanske pjesme,igrati se, izradivati nakit. Svi su bili sretni - djeca koja su dolazila, odrasli koji su mogli pomoći, pa čak i policajci koji su došli provjeriti što radimo.

Koncerti

Tijekom ljeta održalo se šest koncerata na otvorenome, na gradskoj šetnici uz Savu. Gostovale su dvije grupe za mlade iz Engleske, My Spoon i Nexus. Mnoštvo mladih moglo je kroz svjedočanstva onih koji imaju Krista u srcima čuti i vidjeti kako život može biti ispunjen i radostan. Tijekom koncerata podijeljeno je mnoštvo kršćanske literaturice. Predivno je bilo vidjeti kako je Gospodin bio užvišen i proslavljen tako javno i slobodno usred našega grada. Molimo se da njegova riječ prodre u srca mnogih koji su nazočili tim dogadjajima.

Kreativna radionica

Ove smo godine prvi put u našoj crkvi održavali i kreativne radionice. Puna tri tjdana, svakodnevno po dva do tri sata, polaznici radionice provodili su vrijeme zajedno upoznajući bolje jedni druge,

učeci nove vještine u pletenju, štrikanju i vezenju te slušajući o kreativnom Bogu punom ljubavi. Radionice je posjetilo više od 50 polaznika, najviše žena i djece, a voditeljica je bila gošća iz Engleske u suradnji sa sestrama iz naše crkve.

Košarkaški kamp

Bog je vjeran, tako da smo već šestu godinu za redom mogli organizirati košarkaški kamp s pomoću Sportaša na djelu. Ove godine kamp je bio najposjećeniji – sudjelovalo je više od 90 djece. Svi su puno vježbali, ali i svaki dan slušali svjedočanstva o životu s Isusom Kristom i Radosnu vijest iz Biblije. Svako je dijete dobilo puno darova, ali najdragocjeniji dar koji im je bio ponuden bio je Isus Krist.

Krštenje

Posebno smo sretni što je naša sestra Ruža potvrdila svoju vjeru krštenjem, koje smo održali na obližnjem jezeru u blizini našega grada. Bio je prekrasan sunčani dan, idealan za izlet, roštiljadu i kupanje. Imali smo mnogo gostiju, dragih braće i sestara iz zajednice u Osijeku.

Bilo je to izvanredno ljeto za nas. Ohrabrujuće je vidjeti kako je Bog bio proslavljen, kako je njegovo evanelje dosegnulo mnoge dragocjene duše te kako je ispunjavao crkvu ljudima koji su otvoreni za njega. Naša je želja vidjeti mnoge duše spašene a njegovu crkvu izgrađenu. Započeli smo s planovima za izgradnju novog prostora za štovanje, gdje bi se sve te službe mogle još učinkovitije obavljati. Želja nam je započeti prvu fazu, a to je kupnja zemljišta. Pridružite nam se u molitvi i potpori. Ako Gospodin posebno stavi na vaše srce da se uključite na bilo koji način u čudo koje on radi u Slavonskom Brodu, molimo da nam se javite.

Darko Mikulić,
pastor BC Slavonski Brod

Dva kampa u jednome

Već devetu godinu za redom potkraj kolovoza u Sirač dolaze mladi ljudi iz Mendelshena u Engleskoj kako bi pomogli mladima iz BC Sirač u radu s djecom iz sela. Taj je događaj privukao i četrdesetak mlađih iz raznih krajeva Hrvatske (Daruvara, Mošćenice, Petrinje, Požege), a također i neke naše prijatelje iz inozemstva. Tako smo imali dva kampa u isto vrijeme jer je dio programa bio namijenjen djeci iz sela, a drugi dio mlađima koji su s tom djecom radili. Svima nam je prebrzo prošlo devet dana koje smo proveli u druženju i zajedništvu kroz razgovor, smijeh, igru, zabavu, i naravno, proslavljanje Boga.

Dan smo započinjali kratkom porukom i molitvom. Poruke su govorile o hodu s Isusom koji može biti ugodan, zapravo fantastičan, a opet neugodan i zastrašujući. Ali s nama je uvijek naš voda – Isus. Poslije molitvenog sastanka imali smo doručak, a potom bismo otisli na školsko igralište i radili s djecom. Ove su godine program vodili naši gosti iz Engleske, i to na vrlo zanimljiv način. Bilo je tu raznih natjecateljskih igara, mali predah uz osvježenje, zatim pjesme, dnevni izazov i, naravno, puno dobre zabave. Na kraju svakog dana glumom je predočena po jedna priča iz Isusova života. Djeca su čula o Isusu u Hramu, o Sotoninu kušanju Isusa, o izlječenju oduzetoga... A sve je to bilo povezano sa slikom atletičara o kojem Pavao piše u svojim poslanicama, te s nama samima kao atletičarima. Kao pravi športaši sva su djeca na kraju kampa dobila odličja da ih podsjećaju na ovaj kamp.

Poslijepodne smo provodili na bazenima u Lipiku kupajući se, skačući i dobro se družeci. Ili smo vodili goste na izlet, pa smo tako bili na brdu Omanovcu pokraj Pakrac, s kojega se pruža predivan pogled.

Najbolji dio za nas mlade, kada smo mogli napuniti duhovne baterije i čuti Božju riječ, bio je

večernji program. Bilo da se taj program održavao vani ili u samoj crkvi, uvijek smo uživali i proslavljali Boga kroz pjesme, psalme i propovijedi. Svaku smo večer imali drugoga gosta s drugom temom. U ponedjeljak je gost bio Drago Šorl iz Slovenije. Njegova se propovijed temeljila na stihu iz Propovjednika 11:9. Natanael Špičak bio je gost u utorak i govorio o tome da je prijateljstvo prema svijetu neprijateljstvo prema Bogu. U srijedu je Timotej Špičak govorio o jeziku i njegovoj snazi, o čemu je pisao Jakov u svojoj poslanici. Predzadnji dan govorio je Zdravko Konecky o tjelesnim po-

žudama koje su preplavile svijet i kako da im se kao mlađi ljudi othrvamo – s pomoću Božje riječi i molitve te snagom duha. Zadnji dan, u petak, gost je bila Svetlana Mraz. Svetlana je govorila o poznatom stihu iz Ivana 3:16. Na drugačiji i vrlo zanimljiv način pokušala nam je prikazati dubinu tog stiha i veličinu Božje ljubavi. Božja je ljubav tijekom cijelog tjedna bila djetotvorna i tu je većer dotaknula srca šest mlađih osoba koje su odlučile predati svoj život Isusu. Bilo je suza, molitve i mnogo radosti. Najlepši način da se završi ovaj kamp.

Gospodin je i ove godine na kampu opet pokazao svoju snagu i ljubav i neizmjerno nas blagoslovio. Jedva čekamo idući.

Elena Šeba

Susret mlađih u Požegi

Nakon pet godina napokon smo 23. i 24. rujna održali konferenciju i u Požegi. Tema je bila »sheep vs. multimedia«. Kad je Isus propovijedao, često se koristio prisopodobama o ovrcima, što su ljudi savršeno dobro razumjeli. Ostavio nam je poslanje da idemo po cijelom svijetu i učinimo ljudi njegovim učenicima. Živimo u 21. stoljeću, u doba multimedije i drugačijeg načina života. Na temelju Pavlova primjera, koji je gradio mostove između kršćanstva i grčke kulture, možemo vidjeti da je i danas moguće graditi mostove do ljudi koji ne poznaju Boga.

Skupilo se oko 50-ak mlađih iz Osijeka, Sirača, Golubnjaka, Sredana, Cerne, Nove Gradiške, Mačkovca, Čakovca, Daruvara, Umaga, Siska i Mošćenice.. Poseban dio programa održao se u subotu navečer, pod nazivom »sheepparty«. Mogli smo čuti raznovrsnu glazbu, imali smo parlaonicu na temu »Biti liberalan ili prekonzervativan«, u kojoj je aktivno sudjelovalo pet mlađih iz različitih crkava i poza-

Evo što su rekla djeca s kojima smo radili:

- Englezi su bili super. Smiješni su. Bilo je jako zabavno. (Domagoj)
- Ove godine igre su bile super. Priče su bile zanimljive, a i pjesme također. Bilo bi bolje da su igre trajale dulje. (Ivana)
- Ove godine mi je bilo odlično. Englezi su bili zanimljivi kad su glumili. Priče su mi bile jako zanimljive, kao i pjesme te igre. Šteta što je trajalo tako kratko. Nadam se da će doći i iduće godine. (Mateja)
- Na izletu u Purnici bilo mi je najbolje. Super sam se zabavljala. (Dora)
- Englezi su jako cool! (Iva i Tamara)
- U ljetnom kampu dobro smo se zabavljali. Naučio sam nove pjesme i igre. Veselim se sljedećem ljetu. (Matija)

Mlađi koji su bili na kampu izjavili su:

- Bilo je super. Veoma ohrabrujuće, naučila sam dosta novoga i sklopila nova prijateljstva. Zahvalna sam Bogu što sam mogla biti na kampu. I mogu reći da su me sve te propovijedi i pjesme podigle još više i u srcu sam osjetila još veću čežnju za Gospodinom. (Martina)
- Na kampu je bilo odlično! Dobre propovijedi, nove pjesme na večernjim sastancima. Kamp je bio drugačiji od drugih. Pogotovo za mene, jer sam se odlučila krstiti. (Mirjam)
- Kao i svake godine, bilo je super! Priče, igre i pjesme bile su zanimljive, a poneke i vrlo smiješne. Nadam se da ćemo i iduće godine imati ovakvo zajedništvo. Što više reći, samo HVALA BOGU! (Ivana)

dina. Parlaonica se produžila zanimljivim komentarima i argumentima, što je potaknulo i ostale iz »publike« na sudjelovanje.

Uza sve to, poslužilo nas je lijepo vrijeme, što nam je dalo izvrsnu priliku za nogomet, košarku, razgledavanje grada, planinarenje i ostale načine zabave. Konferenciju smo zaključili u nedjelju (24. rujna) u poslijepodnevnim satima, nakon čega se produžilo druženje i atraktivne društvene igre...

Siniša Hamp

I-factor

Od 19. do 29. srpnja 2006. održavao se ljetni kamp za mlade u popularnoj Činti na otoku Ugljanu. Ovogodišnji je kamp zasluženo nosio naziv »I-factor«, što se može čitati na engleskome ili hrvatskome. Na engleskom jeziku naslov znači »faktor JA«, odnosno »faktor ego«. Hrvatski to možemo čitati kao »I-faktor«, gdje »I« označuje Isusa, odnosno »faktor Isus«. Taj naziv navodi na razmišljanje o tome koji je faktor u našem životu najvažniji. Je li to naš ego, što znači da su nam tjelesne potrebe važnije od duhovnih i od samoga Boga, ili je to Isus, što nas dovodi do prave duhovne spoznaje nas samih?

Na kampu je bilo mnoštvo raznih dogadaja. Svaki je dan imao svoj naziv, ovisno o temi dana. Dani su nam započinjali buđenjem tijela i duha u »Masliniku«. Svrha »Maslinika« nije bila krada maslina, već se svakome nudila prilika da dan započne molitvom u zajedništvu s nekolicinom sudiонika kampa te tako obavi osobnu »duhovnu tjelovježbu«. U razmjerno prihvatljivom jutarnjem terminu, tj. dovoljno kasnom da se i najuspavaniji kamperi razbude, imali smo priliku biti nazočni dijelu kampa mudro nazvanom »What's the point?«, što bi značilo »U čemu je stvar?«. U tom dijelu naši su nam voditelji pokazali svoje vještice glumačke sposobnosti glumeći u igrokazu čija je svrha bila vizualno dočaravanje teme koja se odnosila na određeni dan, te nas tako dovodili do pitanja »U čemu je stvar?«. Nakon toga smo u malim grupama otvoreno raspravljali o zadanoj nam temi i na taj način pokušali otkriti u čemu je stvar. A »stvar« je bila u Isusovu izazovu životu svakog vjernika, tako slikovito opisanome u Propovijedi na gori. Na večernjim smo sastancima imali čest slušati propovijedi Željka Mraza i Ivice Horvata, koji su propovijedali naizmjence, a tu i tamo nekom dosjetkom čak i budili pozaspale kampere. Jedne smo večeri imali prilike pogledati videozapisi dirljivih svjedočanstava bivših mladih narkomanu koji su svoje živote predali Kristu u ruke. Naravno, nijedna večer nije prošla bez benda za slavljenje uz čiju smo glazbu i riječi mogli skupa pjevati i proslavljati Boga.

U petak 28. srpnja bili smo osobito radosni zbog krštenja Simona Parnhama.

Krštenje je, naravno, bilo u moru, tako da se slavljenje održalo na samoj obali.

Uz mnoštvo različitog sadržaja i slobodnog vremena, vjerujem da nijednom kamperu nije bilo dosadno za vrijeme trajanja kampa. Od raznih športskih natjecanja, preko rutinskih dnevnih obroka pa sve do kupanja u moru vrijeme je prolazilo nepojmljivom brzinom. Vjerujem da je potrebno naglasiti i otvorene »olimpijske igare« na Činti te spomenuti službenog pobjednika, ekipu »Mamlazi«.

Posebno želim istaknuti četrnaestero mladih voditelja, koji svojim voditeljskim vještinama u kamperima bude želju da i sami budu na njihovu mjestu. Smatram da nijedan od njih nije svoj posao obavljao bezvoljno i ovom ih prilikom pohvaljujem, a vjerujem da to činim u ime svih kampera.

Doista žalim svaku osobu koja nije imala prilike proživjeti takvo iskustvo. Takvi su propustili ono što u svagdašnjici malokad doživljavaju.

Denis Salijev, Mošćenica

POGLEDI I OSVRTI

U ovoj rubrici obrađuju se biblijsko-teološke, crkveno-povijesne i razne vjersko-kulturne teme s aspekta protestantske misli i prakse te u kontekstu promišljanja baptističkoga vjerskog i društvenog identiteta. Priloge slati na adresu uredništva: Zagreb, Radićeva 30, ili mailom na gc-pogledi-i-osvrti@email.t-com.hr

Godina 2(2006), Broj 2(3).

U OVOM BROJU

O PROTESTANTSKOJ KNJIZI I NAKLADNIŠTVU

Počeci i kasniji razvoj protestantizma znakovito su povezani s knjigom i pisanom riječju: od najranijih teološko-programatskih djela, pa preko propovijedi, biblijskih tumačenja sve do samih biblijskih prijevoda. U godini 1517., godini objavljanja Lutherovih 95 teza, tisak je već desetljećima postojao i upravo zahvaljujući tom preduvjetu, Lutherove teze i sva prateća rasprava i polemike vrlo su se brzo širile i popularizirale, utirući put novovjekovnom misaonom pluralizmu.

To je posebice važno i za razvoj onoga dijela hrvatskog protestantizma koji je bio povezan s tiskarom u Urachu pokraj Tübingena, gdje je od 1561. do 1565. godine, uz finansijsku pomoć baruna Ivana Ungnada, tiskano tridesetak protestantskih knjiga u ondašnjoj respektabilnoj nakladi od otprilike 25 000 primjeraka. Iz te tiskare potjeće i

poznati Konzul-Dalmatinov prijevod Novoga Zavjeta iz 1562./3. godine.

U Hrvatskoj Dan reformacije, koji se u Europi obilježava 31. listopada, još uvijek nije državni blagdan, ali je mjesec listopad već tradicionalno označen kao mjesec knjige, što svakako vrijedi prepoznati kao neizravnu protestantsku značajku. Stoga su i ove godine održana zapažena prigodna dogadanja u domaćim protestantskim krugovima: obilježavanje Dana reformacije i Dana Teološkog fakulteta »Matija Vlačić Ilirik« u Zagrebu, s prigodnom promocijom najnovijih fakultetskih izdanja, potom već tradicionalni Tjedan reformacije i Tjedan kršćanske knjige u Osijeku, kao i Izložba protestantske knjige XVI. i XVII. stoljeća u Sveučilišnoj knjižnici u Rijeci, također s promocijom najnovijih teoloških izdanja našega fakulteta.

Baptisti na našim prostorima oduvijek su prepoznavali vrijednost knjige i pisane riječi, kako za potrebe osobne duhovne izgradnje,

tako i u svrhu evangelizacije i uopće širenja kršćanske poruke. Odmah po povratku Vinčka Vaceka iz SAD-a 1922. godine započeo je organizirani rad na izdavanju časopisa »Glas evandelja« (od 1923.), potom je tiskana i prva domaća baptistička pjesmarica Pjesnik vjere (1925.), a od 1934. Vacek pokreće Biblioteku baptističkih misijskih radnika u kojoj su objavljene i naše prve knjige. To su bili davni počeci, danas je protestantsko i baptističko nakladništvo u Hrvatskoj bogato i razgranato, a moderna tehnička i tehnološka dostignuća, ponajprije internet i njegov prateći svijet, omogućuju širenje i digitalne pisane riječi.

Stoga je ova rubrika »Glasa Crkve« posvećena suvremenoj protestantskoj teološkoj knjizi: obavijestima i osvrtima na važnija najnovija teološka djela, kao i na ona koja se bave poviješću i društveno-vjerskom ulogom protestantizma na našim prostorima.

Ruben Knežević

PEDESET NAJPOZNATIJIH KNJIGA KOJE SU OBLIKOVALE EVANĐEOSKU MISAO

The Top 50 Books That Have Shaped Evangelicals. Landmark titles that changed the way we think, talk, witness, worship, and live.

Poznati kršćanski evandeoski časopis »Christianity Today« objavio je u listopadskom izdanju (dostupno i na <http://www.christianitytoday.com/ct/2006/october/23.51.html>) popis od pedeset knjiga (The Top 50 Books That Have Shaped Evangelicals) koje su u proteklim pedeset godina oblikovale ponajprije američku evandeosku misao, no utjecale su i na kršćanstvo diljem svijeta. Popis nije konačan, već će biti naknadno mijenjan i dopunjavan, ovisno o komentarima čitatelja. Zanimljivo je, međutim, analizirati koji su od tih naslova objavljeni među ondašnjim kršćanskim nakladnicima, kako u Republici Hrvatskoj, tako i u negdašnjoj jugoslavenskoj zajednici. Kod nas je izalo sedam knjiga s toga popisa, po tri su objavili baptistički i

pentekostalni nakladnici, a jedna je izdana u njihovo zajedničkoj nakladi. Ta je usporedba svakako jedan od pokazatelja naklonosti ovdašnjeg protestantizma prema recepciji svjetske evandeoske misli u razdoblju nakon 2. svjetskog rata do danas. U popisu što slijedi navedeni su rang knjige prema klasifikaciji iz »Christianity Today«, izvorni naslov i godina izdanja knjige, potom naslov prevedenog izdanja, nakladnik i godina prvoga izdanja prijevoda. Inače, prva dva mjesta drže knjige koje kod nas nisu još prevedene, Prayer. Conversing With God [Molitva. Razgovaranje s Bogom] (Rosalind Linker), i Understanding Church Growth [Razumijevanje rasta Crkve] (Donald Anderson McGavran).

(rk)

3. C. S. Lewis. *Mere Christianity*. (1943) Kršćanstvo. Zagreb, Duhovna Stvarnost, 1984.

6. Kenneth N. Taylor. *The Living Bible*. (1971) Knjiga o Kristu. Zagreb, Duhovna Stvarnost, 1982.

16. John Stott. *Basic Christianity*. (1964) Što je kršćanstvo. Zagreb, Izvori, 1986.

19. Dietrich Bonhoeffer. *The Cost of Discipleship*. (1949, engl. prijevod) Cijena učeništva. Osijek, Izvori, 1995.

32. David Wilkerson with J. & E. Sherrill. *The Cross and the Switchblade*. (1962) Na život i smrt. Zagreb, Kristova Pentekostna Crkva u SFRJ, 1970.

42. Rick Warren. *The Purpose-Driven Life*. (2003) Svrhovit život. Zagreb, STEPress, 2004.

48. Corrie ten Boom with J. & E. Sherrill. *The Hiding Place*. (1971) Skrovište. Osijek, Izvori / Daruvar, Logos, 2000.

POGLEDI I OSVRTI - Godina 2(2006), Broj 2(3)

Lidija Matošević

NOVA KNJIGA O MARTINU LUTHERU

Bernhard Lohse: Martin Luther – život i djelo (Zagreb, Teološki fakultet »Matija Vlačić Ilirik«, 2006., prevela Marina Miladinov)

Martin Luther utkan je u identitet kršćanstva. Ponajprije, dakako, u identitet njegova protestantskog dijela, i to u najširem smislu rijeći: kako onoga luteranske tradicije, koja već samim imenom sugerira da se u njoj događa njegovanje i nadograđivanje na Lutherovoj misli, tako i u identitet drugih protestantskih tradicija. Prije svih to su reformirana i slobodnocrkvena tradicija koje su u vrijeme reformacije dobrim dijelom izrasle i stasale u kontekstu kritičkog dijaloga s Lutherovom mišlju te su i danas – u traženju odgovora na pitanja svojega identiteta u suvremenim uvjetima života – upućene na dijalog s Lutherovom teologijom.

U određenom smislu Luther je postao i dijelom rimokatoličkog identiteta. Tako je u rimokatoličanstvu za Lutheru vezano mnogo više toga od samoga sjećanja na dogadaje davnoga šesnaestog stoljeća u kojem je izgubljeno jedinstvo zapadnog kršćanstva – barem u smislu načina na koji se to jedinstvo do tada očitovalo. Naprotiv, i u stoljećima nakon tzv. zapadnog raskola misao Martina Luthera ostaje prisutna u rimokatoličkoj teologiji koju dijelom i oblikuje. Lutherova misao nametnula je tako pojedine teme Tridentskom koncilu, koji je i sazvan, među ostalim, kako bi definirao rimokatolički stav u pitanjima koja je upravo reformacija učinila gorućima. Martin Luther čvrsto je utkan i u rimokatoličku teologiju u stoljećima nakon reformacije, tzv. kontroverzističku teologiju koja, unatoč pobijalačkom tonu karakterističnom za ona vremena, ili, bolje rečeno, upravo svojim pobijalačkim tonom svjedoči o tome da je Luther cijelo zapadno kršćanstvo učinio, u određenoj mjeri, dionikom svojih muka, pitanja i previranja. Teologija Martina Luthera prisutna je i u rimokatoličkoj teologiji dvadesetog stoljeća, i to ne samo i ne nužno u vidu kontroverzističkih teoloških rasprava. Tako među rimokatoličkim teologozima, po-

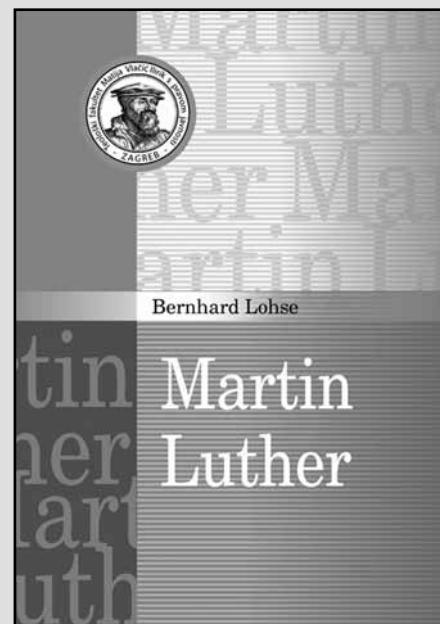
čevši od druge polovice dvadesetog stoljeća znatno raste zanimanje za teologiju Martina Luthera te nastaju studije koje karakterizira mnogo pozitivnija slika o Lutheru od dodatašnje. Konačno, ne treba zaboraviti da je neke aspekte reformatorove misli preuzeo u svoje dokumente i Drugi vatikanski koncil, koji je u rimokatoličkom svijetu označio i službeno otvaranje ekumenskom dijalogu.

Zanimanje za misao Martina Luthera zamjetno je i u suvremenoj pravoslavnoj teologiji, premda – zbog povijesne razdvojenosti – u mnogo manjem intenzitetu.

Martin Luther nedvojbeno je važna tema i u suvremenome ekumenskom dijalogu. Kao što naglašava poznati dokument o suvremenom dijalogu između luterana i katolika, jedan je od prvih preduvjeta ekumeniskog dijaloga bio utvrditi u kojoj mjeri iskazi, kojima su pojedine kršćanske konfesije stoljećima kvalificirale odnosno odbacivale gledišta drugih konfesija, doista i proizlaze iz razumijevanja tih gledišta. Stoga nimalo ne čudi što je dokumentima suvremenoga ekumeniskog dijaloga – koji danas svjedoče o u znatnoj mjeri postignutu konsensusu u nizu pitanja koja su u šesnaestom stoljeću dovela do razdvojenosti crkava – prethodio, među ostalim, višegodišnji studij upravo Lutherovih tekstova u kojem su sudjelovale radne skupine teologa različitih konfesionalnih predznaka.

Radujemo se stoga što hrvatskoj javnosti možemo predstaviti prijevod knjige Bernharda Lohsea, koja je jedan od vrsnijih priručnika za upoznavanje teologije Martina Luthera.

U ovoj knjizi čitatelj neće naći prije svega na opsežno izlaganje, tumačenje ili pak vrednovanje Lutherova životnog djela i njegove teologije. Naime, autor nije zaokupljen time da Lutherovu teologiju detaljno izloži i interpretira, a još manje da čitatelju ponudi neki vrijednosni sud o Lutheru – već studente teologije i šire teološki zainteresirano čitateljstvo više nastoji potaknuti na samo-

stalno čitanje Lutherovih tekstova. Umjesto na gotovu sliku o Lutherovu životu i djelu, čitatelj će u ovoj knjizi stoga naći na pravu riznicu znanstveno-teološke opreme potrebne za studij Lutherovih tekstova: od dragocjenih podataka iz opće povijesti, a posebice povijesti crkve i teologije koje olakšavaju razumijevanje povijesno-teološkog konteksta Lutherova djelovanja, pregleda osnovnih razdoblja, tema i problema Lutherove teologije u kontekstu njegova doba, informacija o istraživanju Lutherove teologije kroz povijest, uključujući iscrpnu ekumensku bibliografiju o Lutheru, do sasvim praktičnih metodoloških napomena te uputa o tome kako pristupiti opsežnu Lutherovu opusu.

Studij Lutherove teologije na temelju izvornih tekstova bio je, kao što je spomenuto, dio ekumeniskog puta na europskoj i svjetskoj razini. Vjerujemo da je takav pristup Lutheru put ekumenizma i za nas u Hrvatskoj te da će knjiga Bernharda Lohsea biti poticaj mnogima na tom putu.

POGLEDI I OSVRTI - Godina 2(2006), Broj 2(3)

Ruben Knežević

TEOLOŠKO PROMIŠLJANJE O VEČERI GOSPODNEJOJ

U povodu izlaska prijevoda knjige Michaela Welkera Što se događa pri Večeri Gospodnjoj?
(Zagreb, Teološki fakultet »Matija Vlačić Ilirk«, 2006., preveo Kiril Miladinov)

U trećem svesku novopokrenute Bibliothece Flaciane objavljeno je poznato djelo njemačkoga reformiranog teologa Michaela Welkera (1947.), profesora sustavne teologije na Teološkom fakultetu u Heidelbergu. Premda autor ne skriva činjenicu da je protestantski teolog, njegova polazišta nisu konfesijska, već izričito biblijska. Knjiga je prožeta brojnim biblijskim ulomcima i navodima na kojima autor temelji svoja promišljanja i kritička propitivanja onoga »što se događa pri Večeri Gospodnjoj (Euharistiji)«. Nastojeći dosegnuti narav, smisao i teološko značenje euharistijskog slavlja, autor također analizira i njegove praktične aspekte. Knjiga je istodobno i poziv drugim kršćanskim zajednicama da se, u ekumenskom duhu, pridruže razmišljanju o naravi i svrsi čina Večere Gospodnje, jer, prema autorovim riječima, Večera Gospodnja je nešto što već ovdje i sada treba u potpunosti doživljavati: ona je »slavlje Crkve koja je na putu«, negdje između »krštenja i zajedničke eshatološke 'nebeske gozbe'« (str. 9.).

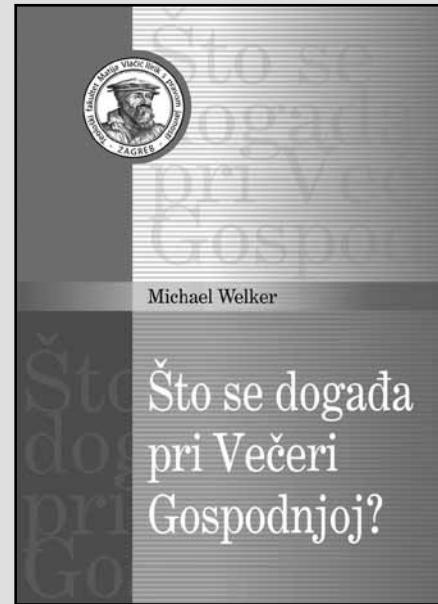
Raspored grude u knjizi vrlo je pregleđan. Osim uvida, u kojem autor opisuje vanjske aspekte slavljenja Večere Gospodnje u različitim crkvama te naznačuje pitanja o kojima će se u knjizi dalje raspravljati (Kako često slaviti Večeru Gospodnju? Treba li samo jedna osoba dijeliti kruh i vino ili ih u tome treba sudjelovati više, ili čak svi nazočni? Zašto se u mnogim crkvama Večera Gospodnja slavila i bez okupljene zajednice te čini li se to i danas? Zašto se neke crkve pri Večeri Gospodnjoj uskraćuju od zajedništva s drugim crkvama? Koje su crkve pritom u pravu i dosljedne? i dr.), razmotren je također i odnos između biblijskih tekstova o uskrsnuću i onih što govore o Večeri Gospodnjoj. U dogadaju Isusova uskrsnuća autor pronalazi ključ za razumijevanje Večere Gospodnje. Pri tom dogadaju Uskrsli je prepoznatljivo predočen; »Kristova prepoznatljivost (posredovanom davanjem i uzimanjem, blagovanjem

kruha i pijenjem vina) uvodi u iskustvo zbiljnosti uzvišenoga Krista. Ujedno se stječe i svijest o granicama onoga što možemo prepoznati.« (str. 21.)

Daljnja grada raspoređena je u tri glavna dijela (I. - Večera Gospodnja – ljudi zahvaljuju Bogu i simbolički slave zajednički objed u ugroženom svijetu; II. - Večera Gospodnja – slavlje prisutnosti Isusa Krista; III. - Večera Gospodnja – slavlje Crkve svih vremena i svih dijelova svijeta, slavlje mira i novog stvaranja i radosno proslavljanje Trojediniog Boga), a u ukupno dvanaest poglavlja. U svakome se od njih promišlja jedan od aspekata ili pogleda na Večeru Gospodnju, uz prepoznatljivu metodološku okosnicu: razlaganja su biblijski utemeljena i drže se tematike koju autor smatra relevantnom unutar praktične bogoslužne primjene, kao i posebice važnom u kontekstu širega ekumenskog interesa. Svako poglavje zaključeno je autorovim »sažecima«, gdje je na zgusnut, ali ne i na pretežak način fokusirana srž svakoga poglavlja.

Autor zaključuje svoja promišljanja nagašavajući još jedanput trajnu napetost stanja Crkve koja je na putu. Ona »u slavlju Večere Gospodnje zna da je na putu. Ona zna da još izostaje univerzalno evidentna Kristova prisutnost, njegova parusija 'u slavi'. (...) Upravo razgovjetno usredotočenje na kruh i vino i simbolički čin u Večeri Gospodnjoj jasno pokazuju: ovdje uvijek iznova stojimo na početku jednoga puta« gdje »Boga možemo iskusiti prepoznatljivo, utjelovljeno. Ovdje se nalazimo u pravome, neiskvarenom ljudskom zajedništvu. Ovdje se doista dogada – ma koliko prolazan i krhak – 'na zemlji mir ljudima, miljenicima njegovim'. Ali u svemu tome ljudi u Večeri Gospodnjoj uvijek iznova stope na početku jednoga puta. Stope na jednom početku koji ih poziva da iz svojega siromaštva i izgubljenosti uvijek iznova prihvacaču Božji dar i kreću Bogu ususret.« (str. 124.)

U knjizi se navode i brojni teološki dokumenti koji odražavaju rezultate ekumenskih rasprava o toj temi. Dokumenti su analizirani kritički, naglašene su i njihove slabije ili nedorecene strane. Na kraju knjige pregledno je prikazana kronologija svih tih ekumenskih

rasprava u Dodatku (»Dokumenti rastućeg suglasja« crkava u pitanjima Večere Gospodnje na globalnoj razini od 1931. do 1990., prema kronološkom redoslijedu izjava).

Knjizi je također pridodata i kraća autorova rasprava o enciklici »Ecclesia de eucharistia« pape Ivana Pavla II. od 17. travnja 2003., koju Welker karakterizira kao »korak unatrag« s obzirom na dotadašnje stanje ekumenske spoznaje o toj problematici.

Welkerova knjiga vrlo je važna, posebice za domaću protestantsku teologiju. Kako na hrvatskome nije dosad bilo knjige koja bi znanstveno-teološki obuhvatila protestantski i biblijski pristup toj tematiki, ona će, osim svojega nadasve ekumenskog izazova, biti također važna i za domaće međuprotestantsko teološko profiliranje te problematike. Knjigu preporučujemo studentima, teolozima, pastorima, crkvenim djelatnicima, kao i svakome angažiranom vjerniku koji želi zahtjevni je i dublje proniknuti u euharistijsku tajnu.

U Hrvatskoj je knjiga dosad javno predstavljena u Zagrebu (Tribina grada Zagreba, 30. listopada, dr. Jure Zečević) i u Rijeci (Sveučilišna knjižnica, 7. studenoga, dr. Marijan Jurčević).

POGLEDI I OSVRTI - Godina 2(2006), Broj 2(3)

Peter MacKenzie

O DJEVČANSKOM ROĐENJU

Osvrt na dio knjige W. Pannenberga Apostolosko vjerovanje pred pitanjima današnjice

U novoizašlome prijevodu knjige istaknutoga njemačkog teologa Wolfharta Pannenberga na poseban se način tretira teološki kontroverzna stavka »koji je začet po Duhu Svetom, rođen od Marije Djevice«. Budući da Pannenberg navodi da »kod djevičanskog rođenja imamo posla s legendom«, ne možemo dakle očekivati od suvremenog čovjeka da u njega doslovce vjeruje.

Nameću se pitanja: Što onda treba vjerovati? Je li Marija stupila u intimne odnose s Josipom prije braka? Je li Isus bio nezakonito dijete rimskog vojnika? Koje su druge mogućnosti na raspolaganju? Imamo li pravo samo tako odbaciti kršćansko načelo koje je u Pismu jasno izloženo te stoljećima prihvaćeno u svim glavnim kršćanskim konfesijama?

U ovoj knjizi Pannenberg nije definirao »djevičansko rođenje«, a taj je izraz, naime, dvosmislen. Može značiti da je Isus nadnaravno začet od Duha Svetoga i rođen na uobičajeni način. Može također značiti, kao što su tumačili neki rimokatolički teolozi (uključujući i Tomu Akvinskoga), da je Isus i rođen na nadnaravan način, tako da bi Marija i nakon radanja ostala virgo intacta. Za zadnje tumačenje nema uporišta u Svetom pismu niti se riječi Apostolskog vjerovanja moraju tako tumačiti, stoga se na to mišljenje dalje ne osvrćemo.

Svjetski poznat stručnjak za povijest konfesionalnih vjerovanja Philip Schaff rekao je: »Kao što je Očenaš molitva nad molitvama i Dekalog zakon nad zakonima, tako je i Apostolsko ispojedjivanje vjerovanje nad vjerovanjima.« Augustin je savjetovao da ga ponavljamo svakodnevno, ujutro i navečer. Zašto je tako važno? Koja mu je svrha? Zašto se naširoko upotrebljava u liturgiji rimokatoličkih i protestantskih crkava, a priznato je i u cijelome pravoslavnom svijetu? Zato što daje jasan sažetak temeljnih kršćanskih doktrina u koje mora vjerovati svaki kršćanin. Svrha je vjerovanja, naime, precizno definirati doktrinarni minimum. Poznato je da je prvi oblik tog vjerovanja bio zavjet krštenikâ, koji su prije svojega krštenja trebali javno afirmirati osnovna načela kršćanske vjere. Ta načela nisu bila izborna, nego obvezatna. Kršćani se mogu razilaziti o mnogim pitanjima, no glede načela Apostolskog vjerovanja moraju biti složni. Odbije li tko prihvatići koju stavku, nije kršćanin u pravome smislu. Svatko dakle tko u liturgiji iskreno ponavlja riječi tog vjerovanja, ispojedja svoje pouzdanje u njihovu vjerodostojnost. Ako pak postavka o djevičan-

skom začeću nije točna, onda ona ne može više služiti svojoj svrsi. Trebamo tada biti dosljedni i izbaciti je iz svoje liturgije. Iznenadjuje, međutim, što Pannenberg zagovara njezinu dalju uporabu tvrdeci da »današnji kršćanin može dijeliti intencije zbog kojih se ta formula prihvatala«, (str. 75.), naime, identifikaciju Isusa iz Nazareta kao Sina Božjega. Ako smo s time suglasni, onda možemo ispojedjati djevičansko začeće, premda u njega, kao suvremeni obrazovani ljudi, ne vjerujemo. To je pak sasvim neprihvatljivo i u suštinskoj je suprotnosti duhu i svrsi vjerovanja. Izjavljujemo li svečano da vjerujemo, a potom tvrdimo suprotno, liturgijsko je ponavljanje Apostolskog vjerovanja postalo ispraznom – i gotovo lažnom – vjerskom tradicijom.

Kada pitamo što suvremeni čovjek treba vjerovati, nameće se drugi problem: kako uopće možemo spoznavati? Europa je naslijedila četiri glavna odgovora na to pitanje; dva vjerska (Pismo i predaja) i dva svjetovna (empirizam i racionalizam). Rimokatolici i protestanti složili su se po pitanju Božje objave. Razišli su se, međutim, po pitanju pristupa objavi. Rimokatolici ističu važnost Svetoga pisma, ali ga tumače crkvenom tradicijom: Crkva, svojim naslijedem, određuje što suvremeni čovjek treba vjerovati. Reformacija je ponudila krilaticu sola scriptura, što znači »samo Pismo«. Po njoj svaki suvremeni čovjek ima pravo čitati i tumačiti Pismo za sebe te u njegovu svjetlu vrednovati crkvenu tradiciju. Prosvjetiteljstvo je pak odbacio ideju o Božjoj objavi. Neki su njegovi pristaše ustoličili razum kao vrhunski izvor spoznaje (racionalizam), a drugi su izabrali iskustvo (empirizam). Sva četiri izvora snažno su utjecala – i još danas utječu – na cjelokupnu europsku misao, i svi su oni činidbeni sastojci suvremena europskog svjetonazora. Ključno je, međutim, pitanje: koji je izvor spoznaje za nas vrhunski; kojim ćemo dakle vrednovati ostala tri?

Ta je digresija bila važna jer objašnjava zašto Pannenberg odbacuje djevičansko začeće kao istiniti dogadaj. Za razliku od mnogih njemačkih i inih teologa, on a priori ne odbacuje mogućnost čuda. Insistira, primjerice, da je uskrsnuće objektivni povijesni dogadaj. Po kojim kriterijima onda prihvata uskrsnuće i odbacuje djevičansko začeće? Objava se, po Pannenbergu, zasniva na univerzalnoj povijesti, koja je svima pristupačna. On je tumači u svjetlosti njezina kraja, a uskrsnuće svjedoči o njezinu konačnome cilju. Ono je objektivni povijesni dogadaj koji nagovješćuje narav

svršetka. Ako ga povjesničar proučava bez predrasude, po kriterijima kritičkoga, povijesnog istraživanja, zaključit će da se zaista zabilo. Ali na istom ispitu, po Pannenbergu, djevičansko začeće pada. Prema tome, Pannenberg je napustio reformacijsku krilaticu sola scriptura. Kod njega je presudniji utjecaj prosvjetiteljstva nego reformacije, jer po njemu povijesno istraživanje određuje što iz Svetoga pisma smijemo vjerovati, a što ne. Iz toga proizlazi da nam svjetovni povjesničar može odrediti koji je biblijski izvještaj prihvatljiv, a koji nije.

Držim da je to za baptiste neprihvatljivo. Oni su narod Svetog pisma i svesrdno prihvaćaju reformacijsku krilaticu sola scriptura. Zbog toga su oprezni prema konfesionalnim vjerovanjima, jer ih često vide kao nepotrebni dodatak Pismu. Pristaju li ipak na sadržaj nekog vjerovanja, to je zato što ga smatraju biblijskim. Tako i u Apostolsko vjerovanje ne vjeruju zbog toga što ga je crkveni sabor proglašio autoritativnim, nego zato što smatraju njegov sadržaj biblijskim. Luther je također tvrdio da se ne može sročiti istinu kršćanstva sažetije i jasnije. Calvin je izjavio da »nam ono daje u jasnom, sažetom redoslijedu potpunu izjavu o sadržaju vjere, potvrđenu sigurnim svjedočanstvom Svetog pisma«. Ako je tako, radije ćemo vjerovati jasnomu učenju Pisma, bez obzira na snagu povijesnih dokaza. Kriteriji kritičke povijesti neće odrediti naše vjerovanje.

Iznenaduje me Pannebergov pristup ključnim tekstovima. Prema njegovu shvaćanju, novozavjetni su pisci pisali jedno, a mislili drugo. Budući da smo proniknuli u njihovu »skrivenu namjeru«, možemo zaboraviti njihove riječi. To vrijedi i za Apostolsko vjerovanje. Možemo ga stoga u svojoj liturgiji unedogled ponavljati, mirne savjesti, misleći istodobno kako smo prepametni da u njega vjerujemo. No Pismo traži od nas »da se borimo za vjeru koja je jednom zauvijek predana svetima« (Juda 3), a ne da odbacimo kao balast načela koja imaju jasno uporište u Pismu i koja je svekolika Crkva stoljećima smatrala nuždnima.

Osim u »Glasu crkve«, prikaz hrvatskoga prijevoda Pannenbergove knjige Apostolsko vjerovanje pred pitanjima današnjice objavljen je i u »Riječkome teološkom časopisu« br. 1/2006, str. 322. – 327., a priredio ga je dr. Marijan Jurčević.

POGLEDI I OSVRTI - Godina 2(2006), Broj 2(3)

Izbor iz recentne hrvatske protestantike

PETER KUZMIĆ. Vrijeme i vječnost. Etika, politika, religija. Osijek, Matica hrvatska – Ogranak Osijek, 2006., 276 str. U knjizi su većinom objavljeni tekstovi koje je Peter Kuzmić, rektor osječkoga Evandeoskog teološkog fakulteta, gostujući profesor na nekoliko inozemnih teoloških učilišta te poznati hrvatski intelektualac, prvo publikirao u kolumni Vrijeme i vječnost, koja i danas izlazi u osječkom »Glasu Slavonije«. Knjiga uglavnom obuhvaća tekstove objavljuvane od 2000. do 2005. Pridodani su i neki drugi članci, predviđeni prije u raznim domaćim i stranim publikacijama. U svojoj kolumni, obuhvaćenoj na ovaj način u smislenom širem diskursu, autor promišlja problematiku hrvatskoga vjerskog i društveno-političkog trenutka, a osvrće se i na neke globalne »teme i dileme«. Knjiga je znakovito svjedočanstvo o jednom vremenu propitanom kroz prizmu vječnih vrijednosti. Za čitatelja vjernika, protestanta i katolika, od posebne će važnosti biti II. poglavje (Duhovno-etički i ekumenski izazovi), premda će intelektualno osviještenom čitatelju i ostale teme predstavljati hvalovrijedan izazov.

MARTIN LUTHER. Temeljni reformatorski spisi. Svezak prvi (XII + 299 str.) i Svezak drugi (X + 238 str.). Preveo Goran Gajšak. Urednik Dimitrije Savić. Zagreb, Demetra, 2006. U ovom voluminoznom projektu objavljena su četiri Lutherova spisa iz 1520. godine, gdje su uključena njegova tri poznata programatska spisa: Kršćanskom plemstvu njemačke nacije, O babilonskom sužanstvu Crkve i Traktat o kršćanskoj slobodi. Pridodata je i propovijed O dobrom djelima, kao i deset važnijih manjih Lutherovih djela iz razdoblja 1516.–1523.: 95 teza, Heidelbergška disputacija te nekoliko propovijedi, tumačenja i poslanica. Lutherova djela prevedena su iz njemačkoga izdanja Horsta Beintkera, što nije kritičko izdanje Lutherovih radova, nego više »prijevod prijevoda«, jer je Beintker već prije preveo izvorne Lutherove latinske i staronjemačke tekstove na današnji njemački jezik. No djelo je u ovom obliku dostupnije širemu čitateljstvu. Kako su na hrvatski jezik dosad bila prevedena samo dva Lutherova djela (O slobodi kršćanina, 1983. i reprint 1994., te 95 teza,

2001.), ovo će Demetrino izdanje ipak biti prvim znatnim, većim doprinosom proučavanju Lutherove misli na temelju njegovih izvornih radova. Budući da je prijevod tek nedavno objavljen, još uvijek čeka na detaljniju domaću znanstveno-kritičku prosudbu.

JASMIN MILIĆ. Kalvinizam u Hrvata s posebnim osvrtom na reformiranu župu Tordini 1862. – 1918. Tordini, Protestantska reformirana crkvena općina / Novi Sad, Teološki fakultet, 2006., 298 str. Knjiga je djelomično preradena doktorska disertacija obrađena 2005. na protestantskome Teološkom fakultetu u Novome Sadu. Autor, senior Protestantske reformirane kršćanske crkve u Republici Hrvatskoj (koje je jedno od triju udruženja ovdašnjih reformiranih crkava) nastoji osvjetiliti hrvatsku protestantsku reformiranu (kalvinskiju) tradiciju, relativno zapostavljanu u dosadašnjim proučavanjima hrvatskoga protestantizma. Sržni dio rada bavi se tordinačkom župom, koja inače neprekidno djeluje od svojega osnivanja u 16. stoljeću. Posebni je naglasak usmjeren na razdoblje djelovanja župe od 1862. do 1918. To je i najvrjedniji dio knjige, budući da je autor imao pristup župnom arhivu za odnosno razdoblje, pohranjenome u Državnome arhivu u Osijeku. Vrijedan dio knjige svakako je i pokušaj sagledavanja društveno-pravnog položaja vjerskih zajednica u Austro-Ugarskoj Monarhiji, unutar kojega konteksta je prikladno i smješten razvoj reformiranog kršćanstva na ovim prostorima u posljednjih stotinu i pedeset godina.

JASMIN MILIĆ. Kalvinski kanoni iz Kneževih Vinograda. Kalvinski dokument iz 1576. godine. Osijek, Protestantska reformirana kršćanska crkva u RH i dr., 2006. Kanone s latinskoga preveo Stjepan Sršan. 98 str. Knjiga donosi kraći uvod, prijevod s latinske i komentar cijelokupnog teksta kalvinskih kanona (Articuli Consensus Christianarum), formuliranih na kalvinskoj sinodi održanoj 16. i 17. kolovoza 1576. u Kneževim Vinogradima. Dokument je važan jer otkriva vjeronamjenu, organizaciju i crkvenu praksu ranih kalvinskih župa u 16. stoljeću, a sada je prvi put objavljen u cijelovitom obliku.

(rk)

30. obljetnica Teološkog fakulteta »Matija Vlačić Ilirk«

Dan Teološkog fakulteta »Matija Vlačić Ilirk« proslavljen je 30. listopada u prostorijama Tribine grada Zagreba. Kako je u pozdravnom govoru istaknula prodekanica fakulteta dr. Lidija Matošević, to je poseban dan jer se ove godine slavi 30. obljetnica postojanja te obrazovne ustanove čiji su osnivači 1976. godine bili Evangelička crkva i Savez baptističkih crkava. Procitan je i pozdravni govor dekana Fakulteta dr. Vitomira Belaja, koji je bio sprječen naznačiti svečanosti. Skup su pozdravili i izrazili dobre želje za daljnji uspješan rad Fakulteta predstavnici osnivača: generalni vikar Evangeličke crkve Branko Berić i glavni tajnik Saveza baptističkih crkava Željko Mraz; a od naznačnih gostiju: dr. Tomislav Zdenko Tenšek, dekan Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Zagrebu i Stipe Zeba iz Ureda zagrebačkog gradonačelnika.

Svečanost je uveličana predstavljanjem triju knjiga koje su izašle u sklopu »Bibliotheca Flaciane«, novopokrenutoga izdavačkog projekta fakulteta. Knjigu Wolfharta Pannenberga Apostolsko vjerovanje pred pitanjima današnjice predstavio je dekan Filozofskog fakulteta Družbe Isusove dr. Anto Mišić, knjigu Bernharda Lohsea Martin Luther – život i djelo predstavila je prevoditeljica knjige i profesorica na fakultetu »Matija Vlačić Ilirk« dr. Marina Miladinov, a o knjizi Michaela Welkera Što se dogada pri Večeri Gospodnjoj govorio je dr. Jure Zečević s Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

(IKA/IBA)

Početak akademске godine

U prostorijama Baptističke crkve Zagreb održana je u ponedjeljak 9. listopada svečanost u povodu početka akademске godine na Teološkom fakultetu »Matija Vlačić Ilirk«. Uz nastavno osoblje i članove Senata Fakulteta, svečanosti su naznačili i studenti te drugi gosti. Naznačne je pozdravio dekan dr. Vitomir Belaj, koji je rekao da premda rezultati obnovljenoga rada fakulteta još nisu u potpunosti vidljivi, taj skup svjedoči da ustanova kreće dobrim putem.

U ime profesora okupljenim se studentima obratila dr. sc. Marina Miladinov. Pozvala je studente da se raduju predavanjima, jer, premda se radi o malom fakultetu, riječ je o ustanovi koja ima tu prednost što se, za razliku od velikih fakulteta, studenti ovdje smiju osjećati osobno oslovjeni. Na kraju je prodekanica dr. sc. Lidija Matošević umjesto izvješća o dosadašnjem radu, kao i o planovima za budućnost, o čemu će biti moguće saznati na mrežnim stranicama Fakulteta, govorila o svima koji sudjeluju u nastavnom procesu, a koje doživljava kao »dar s neba«. Istaknula je koliko njoj osobno predstavlja radost raditi sa studentima koji su tri godine svojega života povjerili fakultetu, čiji pak djelatnici tu njihovu odluku doživljavaju kao veliku čast i obvezu.

Molitvu je predvodio predsjednik Saveza baptističkih crkava pastor Toma Magda, a zaziv Duha Svetoga i zajedničku molitvu predvodio je Branko Berić, generalni vikar Evangeličke crkve.

(IBA)

U povodu 50 godina od osnivanja crkve u Sisku 50 zlatnih ili ...?

Sjedim za stolom. Ispred mene stara knjiga – blok. Korice joj sačuvane, al' vidi se da je premetana kroz mnoge ladice i police.

Kroz glavu mi prolaze slike iz najranijih dana moje mladosti... Daleko koliko me pamćenje služi... Kao da vidim našu zajednicu, propovjednika (tako smo nekad zvali pastora), njegovu suprugu, djecu, članove crkve... Vraćajući se u prošlost, polako otvaram prvu stranicu. Imena osnivača. Prvo prezime koje prepoznajem je Mikulić. Obitelj Mikulić došla je iz Mošćenice te pomogla pri osnutku, krštenjima, vjenčanjima...

Franjo Klem kao prvi pastor boravio je u Sisku kratko vrijeme, a nakon njega došao je Ivan Vlašić. Kao dijete bila sam duboko dirluta Vlašićevim dušobrižničkim radom te ljubaznošću njegove obitelji koja je uvijek imala širom otvorena vrata za sve.

Teta Vlasta Vlašić za mene je bila uzor žene. Smatrala sam da ju je Bog poslao da uljepša našu zajednicu.

Nakon nekog vremena kod njih je došao mladi teolog Samuel Sjanta na svoj pripravnički staž. Mlad, zgodan, talen-tiran za govorništvo, pjevanje, sviranje, poučavanje... Zaista nas je Bog blagoslovio. Naša je zajednica uvijek bila puna. Prvi sat jutarnje nedjeljne službe bio je podijeljen po dobnim skupinama: djeca, naraštaji, omladinci, adolescenti i stariji, kako bi svi slušali poučavanja primjerena svojoj dobi. Nakon poučavanja okupili bismo se i ukratko izlagali ono što smo poučavali. Nedjeljom navečer pjevački bi zbor bio na svojemu mjestu i kad bi se propovjednik pojавio na ulaznim vratima, počeo bi četvoroglasno pjevati:

Tišina, tišina sad neka je tu,
Svi rado slušajmo sad Riječ Božju...
Sve tiko sad, sve tiko sad jer Gospod
je tu...
Sa skrušenim srcem pristupi k Njemu...

Tišina i spremnost za službu prožela bi sve nazocene. Moja bi mama mlađu sestru držala na krilu jer 60-ak je mjesač uvjek bilo popunjeno do kraja. To je bilo vrijeme kada sam kao bugaćica upijala Riječ Božju, pjesme, molitve. Bila sam presretna što je Bog tako djelotvoran. Vjerovala sam u snagu molitve i od tada počinju moji dani povezanosti s Božjom pravednošću, dobrotom i spasenjem. Bila sam presretna što sam upoznala Boga kao sedmogodišnja djevojčica. Bog je bio vidljiv i djelotvoran u članovima moje zajednice i obitelji.

Poslije Sjante u Sisku su kao pastori služili Jozo Doračić, Stevo Vučetić te Slobodan Marković. Bilo je razdoblja kada su crkvenu službu vodili Stanko Dragaš, Stevo i Ivica Doračić, Danko Knežević, Josip Deak i ostali...

S početkom Domovinskog rata u našoj zajednici razvijale su se i druge aktivnosti, od kojih su mnoge bile humanitarne naravi. U tom razdoblju mnogi su članovi otišli u druge zemlje, a ja sam čeznula za tim da se svi opet nađemo...

Većina je ponovno ovdje. Okupili smo se. Moje srce uzbudeno kuca. Moje se ruke šire i htjela bih sve zagrliti i reći im da su mi tako nedostajali, da sam sretna što su opet u našoj zajednici...

Ovdje je i pastor Miloš Komanović. On je naš sugrađanin kojega je Gospod pozvao u službu da primamo blagoslov kroz njega.

Sjedim i dalje pred matičnom knjigom članova naše zajednice. Gledam imena... Pokatkad mi suze zamagle vidik jer čitam imena osoba koje su se preselile Gospodu, te vidim da ih je ondje više nego ovdje. Nedostaju mi, al' zahvaljujem Bogu za svakog pojedinca jer su oni učinili da ovih 50 godina naše crkve u Sisku doista budu za mene zlatne godine.

Vlasta Zhang

50. obljetnica BC

»Betel« Sisak

Nedavno je u Sisku obilježena 50. obljetnica osnutka BC »Betel«. Program proslave obljetnice vodio je sadašnji pastor, dipl. teolog Miloš Komanić, a starješina Ivica Doračić sve je nazocene poučio o povijesti BC »Betel«. Svoj doprinos proslavi dali su i Toma Magda (predsjednik Saveza baptističkih crkava u RH), Bratoljub Horvat (dopredsjednik Saveza), Željko Mraz (tajnik Saveza), mr. Miško Horvatek, kao i prijašnji pastori zajednice. Proslavljeni su nazoci i gosti iz Zagreba, Daruvara, Karlovca, Kutine, Mošćenice, Pakrac, Petrinje i drugih mjesta.

Tom smo prigodom mi mlađi i oni koji su u skorije vrijeme postali članovima zajednice imali priliku sazнатi više o povijesti naše crkve. Stariji članovi još se uvijek sjećaju osoba koje su sudjelovale u osnivanju i razvoju naše zajednice. Tako smo saznali da je prvi pastor u našoj zajednici bio Franjo Klem, a ostala su važna imena iz naše povijesti Ivan i Vlasta Vlašić, Samuel Sjanta, obitelj Doračić, obitelj Vučetić i mnoga druga neimenovana braća i sestre.

Tea Deak

BC Mačkovec

80. godišnjica crkvene zgrade (1926-2006)

Baptistička crkva Mačkovec jedna je od najstarijih baptističkih crkava u našoj zemlji. Njezin početak vezan je za ime Alekse Novaka, osnivača crkve i jednoga od pionira baptističkog pokreta u ovim krajevima. U Prvome svjetskom ratu doživio je susret sa živim Gospodinom te je nakon povratka u svoj rodni kraj počeo propovijediti Radosnu vijest. Mnogi su se obraćali i 1920. godine rođena je baptistička crkva Mačkovec. Vjerni su se u početku sakupljali po kućama, a nakon šest godina sagradili su za ono doba prekrasnu građevinu u

kojoj se i danas održavaju bogoslužja. Crkvena je zgrada kroz povijest doživjela dvije adaptacije, ali

je sakralni stil i dalje ostao nepromijenjen. U toj je crkvi Bog promijenio mnoge živote, blagoslivlja svoj narod i crkva je do danas svjedočanstvo u ovom kraju.

Krštenje

Za svaku crkvu najveća je radost kada u svojoj sredini može svjedočiti o Božjem djelovanju. Ove godine radovali smo se s osmero naraštajaca koji su svoj život predali Isusu Kristu. Svoje obraćenje potvrdili su svetim krštenjem 2. lipnja 2006. u baptističkoj crkvi Mačkovec. Veselimo se da su njihove odluke sasvim sigurno rezultat poslušnih roditelja koji svoju djecu dovode do Isusa, ali i predanog rada s djecom i mladima u našoj crkvi.

Nenad Kovačević, pastor BC Mačkovec

Godišnja skupština EBF-a

Od 28. rujna do 1. listopada ove godine u Lyonu u Francuskoj održana je godišnja skupština Europske baptističke federacije. Na skupštini je bilo oko 120 predstavnika baptističkih saveza iz Europe, ali i predstavnika partnerskih saveza i misijskih organizacija iz SAD-a. Skupštini su nazočili i predsjednik i glavni tajnik Svjetskog saveza baptista (BWA), te koordinator Svjetske baptističke humanitarne organizacije (BWAI).

Skupština je započela svečanim bogoslužjem u Baptističkoj crkvi u Lyonu. Kako u Francuskoj ima tek nešto više od 6000 baptista u stotinjak crkava, to je bogoslužje bilo ohrabrenje za našu braću i sestre. Lyon je drugi grad po veličini i poznat je svakako u crkvenoj povijesti kao grad u kojem je propovijedao i djelovao biskup Irenej koncem II. stoljeća. Na žalost, današnje stanovnike toga velikoga grada više zanimaju dobra hrana i dobro vino, jer je Lyon gastronomski prijestolnica Francuske, nego evandelje. Mnogo je znamenitih crkava, ali su one uglavnom ispunjene turistima.

Tema ovogodišnje skupštine bila je teološko obrazovanje. Glavni je govornik bio dr. Otniel Bunaciu iz Rumunjske, pastor Baptističke crkve »Provident« i dekan Baptističkoga teološkog fakulteta u Bukureštu.

Ove je godine poseban gost bio Colin Williams, glavni tajnik KEK-a. On je na toj dužnosti tek godinu dana pa je izrazio želju da posjeti i pozdravi skupštinu. Takoder je održao sastanak s predstvincima onih saveza iz Europe koji su članovi KEK-a. Razgovaralo se o novim potencijalnim članicama iz redova EBF-a i o predstojećem kogresu KEK-a koji će se održati iduće godine u Rumunjskoj.

Radni dio skupštine činila su različita izvješća. Ohrabrujuće je bilo čuti kako napreduje Projekt domaćih misionara (Indigenous Mission Project). Projekt se sastoji u tome da finansijski jači savezi i misijske organizacije pomažu 50 domaćih ljudi u 20 zemalja Europe i Bliskog istoka u osnivanju novih crkava. Njihovim radom trenutno je obuhvaćeno približno 5000 ljudi.

Još je jedno izvješće pobudilo pozornost. Naime, Madarska baptistička pomoći (Hungarian Baptist Aid) organizacija je koja se razvila u respektabilnog partnera gdje je god potrebna hitna intervencija. Organiziraju dostavu hrane, šalju medicinske ekipe i službe za spašavanje na kopnu i moru. Osobljeni su da u roku 24 sata stignu na bilo koje mjesto na Zemlji i sudjeluju u spašavanju. To su dokazali i u slučaju uragana Katrina u SAD-u i nedavnog rata u Libanonu.

Toma Magda

Rekonstrukcija bogoštovne dvorane u BC »BETANIJA«

Davne 1964. godine, 19. travnja, brat dr. Josip Horak (pokojni) riječima Psalma 122: Obradovah se kad mi rekoše: »Hajdemo u Dom Gosponji!« Eto, noge nam već stoje Na vratima tvojim, Jeruzaleme. otvorio je crkvene prostorije na današnjoj adresi u Čakovcu, Bana J. Jelačića 16, s jasnom namjenom: za službu Gospodinu.

Više od 40 godina crkva je nastojala ispunjavati svoju ulogu proslavljanja Boga, izgrađivanja vjernih te prenošenja evandeske poruke svim ljudima, a poglavito žiteljima Medimurja u kojem je Gospodin tu crkvu i zasnovao.

Prije dvije godine crkva se suočila s najljepšim problemom koji crkva može imati, a to je nedostatak mjesta za one koji žele slušati i svoj život ravnati prema Božjoj Riječi. Pristupilo se najhestavnijem i najjeftinjem rješenju - rušenju unutarnjih zidova, te na taj način i proširenju glavne bogoštovne dvorane. Prostor bogoštovne dvorane proširili smo od 70 na 110 sjedećih mesta te izgradili krstionici i centralno grijanje. Ohrabreni smo što se i prošireni prostor popunjava i što iz nedjelje u nedjelju ima sve manje praznih stolaca.

Zahvaljujemo svima vama koji ste nam do sada pomogli bilo molitvama, ohrabrvanjem ili materijalnom pomoći. U planu nam je još ima-

mo uređenje i opremanje učionice za nedjeljnu školu, kuhinje i crkvenog ureda te nam i dalje možete pomagati u realizaciji.

»Onomu koji vas može očuvati od pada i postaviti neporočne i razdragane pred Njegovom slavom, jedinome Bogu koji nas je spasio po Isusu Kristu, našem Gospodinu, slava, veličanstvenost, vlast i moć, kako prije svakog vremena tako i sada i u sve vijeke! Amen.«

**U ime odbora BC »Betanja« Čakovec
pastor Damir Pintarić**

IN MEMORIAM

**RUTH NOVAKOVIĆ,
r. Bubanović
1918 – 2006**

Dana 14.10.2006. preminula je u Gospodinu Ruth Novaković.

Rodila se davne 1918. godine, a svoj život predala je Gospodinu u ranoj mladosti, bila je aktivna član Baptističke crkve u Daruvaru. Već na zemlji je primila pohvalu od svih koji su je poznavali a posebice zbog svoje djece – Vlade, Josipa, Ivice, Nade i Kornelije – koje je odgojila i stvorila od njih časne ljude poznate u zemlji i širom svijeta.

Oproštajni govor održao je dr. Branko Lovrec, počasni predsjednik SBC u RH.

IN MEMORIAM

Nemanja Čanak (1956-2006)

13. srpnja 2006. godine oprostili smo se od našeg brata i suradnika u djelu Gospodnjem Nemanje Čanaka, koji je iznenada nakon kratke i teške bolesti u 51 godini života otisao svome Gospodinu. Nemanja se rodio 19. svibnja 1956. godine u Beogradu gdje je završio osnovno i srednje školsko obrazovanje. Završio je Višu strojarsku tehničku školu u Novom Sadu, gdje je i živio od svoje 18 godine pa sve do 1998. kada je došao u Hrvatsku. Bavio se veslanjem i planinarenjem.

1. ožujka 1994. godine odlučio je odgovoriti na Božji poziv, obratio se a ubrzo i krstio. Na njegov duhovni rast, kako je sam rekao, osobito su utjecale propovijedi Stjepana Orčića.

Po dolasku u Hrvatsku odlučio je produbiti svoje znanje o Bogu kroz studij teologije na Institutu za biblijske studije i na Teološkom fakultetu Matija Vlačić Ilirik u Zagrebu.

Nemanja se odazvao pozivu da služi u Baptističkoj crkvi u Puli gdje je služio od 1. svibnja 2005. godine sve do svoje prerane smrti. Volio je službu koju je obavljao, naročito je uživao u pripremanju i izlaganju Božje Riječi. Želio je što više naučiti

i približiti se ljudima, posebice djeci koju je posebno volio.

Na žalost prerana smrt je zau stavila Nemanju u njegovoј službi.

Sve nas je iznenadila vijest o njegovom iznenadnom odlasku u bolnicu, vijest o ozbilnosti njegove bolesti ostavila nas je bez riječi. Nakon nebrojenih razgovora s liječnicima i mnogih pokušaja da se poboljša njegova situacija izlaza nije bilo. Sada kad pogledamo unazad znamo da je Gospodin Bog u kojega je Nemanja vjerovao i o kome je propovijedao odlučio pozvati k sebi i uskratiti mu patnju koju bi mu okrutna bolest nanijela.

Željko Mraz

Franjo Klem

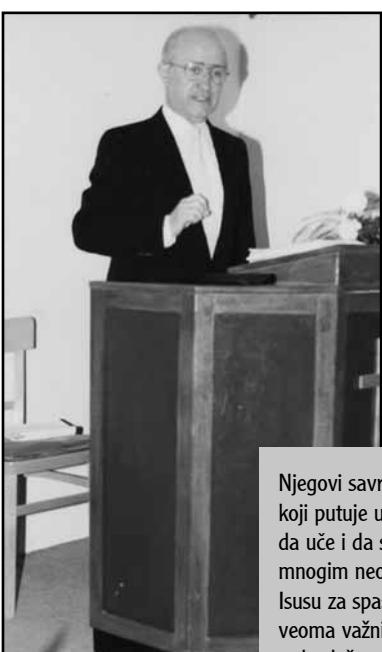
Franjo Klem /Franz Klemm/ (1916. – 2006.), baptistički pastor, nastavnik, teolog i spisatelj, rođen je 9. studenoga 1916. u Bosanskom Brodu (otac Josef, majka Helene rod. Brucker), preminuo 14. svibnja 2006. u Andernachu, Njemačka. Nakon završena osnovnoga i zanatskog obrazovanja u Osijeku, seli se 1933. u Zagreb sa željom da maturira i studira filozofiju, ali odustaje zbog finansijskih nemogućnosti. Godine 1935. kršten je u zagrebačkoj Baptističkoj crkvi, gdje je tada pastor bio Vinko Vacek. Kao misijski djelatnik zagrebačke Baptističke crkve djeluje zakratko u Sloveniji 1939. godine. Iste je godine mobiliziran, a nakon zarobljavanja u Bosni i bosarvka u njemačkome logoru u Metzu, poslan je u Zagreb za tumača njemačkoj postrojbi. Godine 1941. emigrira u Mađarsku te započinje studij na Baptističkome teološkom seminaru u Bu-

Franjo Klem i tadašnja priručna štamparija u Daruvaru 1950-ih

dimpešti. Diplomira 1944. i vraća se u Zagreb. Dje luje potom kao pastor (propovjednik) baptističkih crkava u Zagrebu (1945. – 1947.), Daruvaru (1947. – 1956.), Sisku (1956. – 1958.) i Rijeci (1958. – 1967.). Istodobno je angažiran kao nastavnik na Baptističkome teološkom seminaru, osnovanome 1954. u Zagrebu, poslije premještenom u Daruvar te naposlijetu u Novi Sad. Od 1968. do 1975. godine punovremeno je angažiran kao nastavnik te potom (1971. – 1974.) i kao ravnatelj Baptističke teološke škole u Novom Sadu. U Njemačku odlazi 1975., gdje je sve do umirovljenja, 1979. godine, radio kao dušobrižnik među iseljenicima s područja bivše Jugoslavije, obavljajući i od 1977. do 1979. službu tajnika Jugoslavenskih baptističkih crkava u SR Njemačkoj. U braku sa Sidonijom rod. Artner, podigli su četvero djece: kćeri Mariju i Martu te sinove Velimira i Darka.

Franjo Klem više je godina obnašao vodeće službe u tadašnjem Savezu baptističkih crkava

F. K. za propovjedaonicom rječke Baptističke crkve u 1970-im

Njegovi savremenici ga pamte kao osobu kojoj je misija na srcu, koji putuje u male i velike zajednice, vodeći sa sobom braću da uče i da steknu iskustva u propovedanju i da dožive Boga u mnogim neočekivanim situacijama. Poziv na predanje Gospodu Isusu za spasenje i poziv za službu u delu Gospodnjem su bili veoma važni delovi njegovog propovedanja ... Da, pamte ga kao rado slušanog propovednika, čije propovedi nisu "hleb posle ko ga se brzo ogladni", nisu prazne priče, već se pamte godinama.

Rut Lehotsky, Teološki fakultet Novi Sad

u Jugoslaviji (omladinski tajnik 1958. – 1968., tajnik i generalni tajnik 1945. – 1949. i 1955. – 1973. i dr.), a od 1952. bio je i članom radnih tijela Europske baptističke federacije (European Baptist Federation). Tijekom svojega službovanja objavio je brojna djela, prijevode i napise u domaćoj i stranoj baptističkoj periodici te surađivao i u sekularnom tisku. Izdao je i nekoliko udžbenika – skripta za potrebe baptističkih studenata. Važniji su mu radovi: Kršćanski ABC (1957.), Nedjeljne pouke (nekoliko nedatiranih priručnika u 50-im godinama), Historija baptista I. (1962.), Eklesia (Doktrina o crkvi). I. Crkva sada ... i u budućnosti (1974.), Pripreme za evangelizaciju I i II, Kršćanska etika. Urednikom je poslijeratnih baptističkih crkvenih pjesmarica Duhovne pjesme (1951. i 1966.), kao i ilustrirane monografije Zašto da se krstim? Kršćansko krštenje prema Novom zavjetu (1972.). U zborniku European Baptists Today (ur. J. D. Franks; Rüschikon-Zürich, Baublatt, 1952.) objavljen je njegov povijesni esej o počecima baptizma na južnoslavenskom području (Yugoslavia, str. 86.-92.). Baveći se i književnim radom, publicirao je nekoliko novela i dva romana: On i ostali šegrti (1975.), te 1977. u SAD-u (Valley Forge PA, Judson Press): Persecuted by not forsaken : the story of a church behind the iron curtain (potonje izdanje pod pseudonimom Pastor Nicoli te objavljeno i u njemačkoj verziji). Godine 1945. uredi va je u Zagrebu, zajedno s J. Horakom i I. Bistrovićem, baptistički časopis »Riječ mira«, a od 1959. do 1961. u Rijeci je urednikom »Glasnika« - tadašnjega službenoga baptističkoga glasila.

Uz dr. Josipa Horaka i poslije, dr. Branka Lovreca, Franjo Klem se ubraja među najistaknutije vodeće baptističke djelatnike poslije Drugoga svjetskog rata na hrvatskome prostoru. Uza svoj pastoralni, nastavnički i teološko-spisateljski rad, istaknuo se i kao utegeljitelj i organizator baptističkoga crkvenog rada u većim hrvatskim gradskim središtima (Sisak, Rijeka), te kao pokretač i nositelj brojnih crkvenih programa i inicijativa šireg karaktera među hrvatskim i jugoslavenskim baptistima.

Ruben Knežević

NAJAVA DOGAĐANJA

29. 12. 2006. – 2. 1. 2007.

Zimski kamp u Fužinama

mladi 13-18 godina

prijave: mladi@baptist.hr 01 4813168

1. – 7. siječnja 2006.

MOLITVENI TJEDAN U SVIM BAPTISTIČKIM
CRKVAMA

26. – 28. siječnja 2007.

'Ukorijenjen'

Susret mladih u Čakovcu

Za sve mlade – školarce, studente, zaposlene i
nezaposlene

prijave: www.krinet.org

Natječaj za stipendiju

BLUME (www.blumeforgirls.com)

Misijska konferencija za djevojke i mlade žene

Kansas City, SAD

10-13.7. 2007.

Zahtjevu priložiti:

- preporuku pastora, starještine ili vodeće sestre u zajednici
- pismeni roditeljski pristanak za djevojke od 14 do 17 godina
- kratak životopis.

Zahtjev poslati do 30.1.2007. na adresu e-pošte:

kmagda@baptist.hr

ili pismeno na adresu:

Ksenija Magda

J. Gotovca 2

40000 Čakovec

Dodjeljuju se četiri stipendije.

U obzir će se uzeti samo zahtjevi sa svim potrebnim prilozima.

Lakše do suvremene kršćanske glazbe

U Hrvatskoj je otvoreni prvi on-line shop suvremene kršćanske glazbe www.bonorecords.com. Tvrta Bono Records d.o.o. je uvoznik i distributer CD-a i DVD-a suvremene kršćanske glazbe (CCM Contemporary Christian Music) za Republiku Hrvatsku. Ta vrsta glazbe koja se pojavljuje u nebrojeno stilova od gospel-a (WOW Gospel 2006, Kirk Franklin, Ron Kenoly,

nju, radosti, razočaranju, tuzi,..., a sve prožeto iskustvom temeljnih kršćanskih vrijednosti: nade, vjere i ljubavi. Glazba koju BonoRecords predstavlja je priznata i poznata u svijetu. Najveće priznanje koje se dodjeljuje CCM glazbenicima je Dove Awards (www.gmamusicawards.com) od strane Gospel Music Association kao i Grammy awards (www.grammy.com).

a isti radio donosi podatak da je ta grupa prodala više albuma u Americi nego Robbie Williams, a da se ne spominje gospel glazba koja prilikom svakog puštanja izaziva nebrojene reakcije slušatelja.

Na raspolaganju su Vam izdanja koje se do sada moglo nabaviti samo putem stranih internetskih dućana (kao što su Amazon,...).

Bono Records d.o.o.
...dobra glazba ...

www.bonorecords.com

Mary Mary...), pop-a (Casting Crowns, Delirious?...), rock-a (Third Day, The Afters,...), bogoštovne glazbe (Worship), sve do lounge i chill out donosi poruku nade, vjere i ljubavi govoreći o vezi čovjeka i Boga, Boga i čovjeka, čovjeka i bližnjega na način svojstven pjesnicima: ushiće-

Umjetnici kao što su Michael W. Smith višestruki su Grammy dobitnici kao i desetorostruki Dove awards dobitnici. Njegov live album Worship je najbrže prodavani bogoštovni album u svijetu, britanska grupa Delirious? je proglašena od britanskog Radio 1 kao najčuvanija tajna pop glazbe,

U vezi bilo kakvih pitanja i prijedloga, stojim Vam na raspolaganju.

Andrej Grozdanov,
Mob. 091 514 8313
e-mail: info@bonorecords.com
web: www.bonorecords.com